

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal
Bulv. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgőny cím: Közlöny, Arad
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egész évre 720 Le
Fél évre 360 Le
Negyed évre 180 Le
Havonta 60 Le

Hirdetések díjazás szerint:
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucurathes 5 ...
189h.

Valami vigasztalót

Is kaptunk most Anghelescu közoktatásügyi minisztertől annyi sok kevésbé vigasztaló után. A német kisebbségi képviselők, hasonlóan magyar társaikhoz, szintén lerándultak Bucurestibe deputációzni és ha lehetséges, a remény zöld ágával visszatérni. A német kisebbségi iskolák egzisztenciáját ugyanis csak úgy sújtja az új iskolarendelet, mint a magyar iskolákét és a németek is azt az alkotmányos utat választották, hogy őszintén feltárják a miniszter előtt panaszait. A németeket Anghelescu, Duca és Tatarescu miniszterek fogadták, meghallgatták szépen panaszait és kívánságait, majd Tatarescu miniszter a következőket mondta:

— Az oktatásügyi törvény valamennyi kisebbségre nézve kedvező határozatokat tartalmaz és azt a legloyálisabban fogják keresztülvinni. Anghelescu miniszternek már elhangzott autentikus nyilatkozatai az anyanyelv kizárólagos használatáról, a felekezeti óvodákról és a népiskolák első és második osztályában való anyanyelvi oktatásról, a törvény integráns részét képezik és így is fogják végrehajtani. A jövőben megjelenő intézkedéseket hatályon kívül helyezi, amelyek a törvénnyel és Anghelescu miniszter iskolarendelével ellenkeznek.

Eddig tart a miniszter ur meglehetősen diplomatikus nyilatkozata, amelyet ha kissé analizálunk, arra a megállapításra jutunk, hogy inkább formai vigasz, mint a lelkek megnyugtatója. A nyilatkozat csak bizonyos sérelmek megszüntetését helyezi kilátásba, de nem valamennyit, már pedig az összes sérelmek orvoslására lenne sürgős szükség. Mindenesetre a vigaszhoz tartozik az is, hogy Tatarescu miniszter ur még kifejezi azt a reményét is, hogy a kormány intézkedései a bekét és kiengesztelődést hozzák magukkal.

A hiábavaló siránkozásnál többet ér leszögezni a tényeket: hogy az elért féleredmény is már eredmény. A jogokért való harc alkotmányos és megengedett eszközökkel folyik és ezt a kis eredményt is már a sikerek közé könyvelhetjük el. Igazságaink egy részét már belátták, tehát remélhetjük többi igazságaink orvoslását is. Most már csak várjuk az új iskolatörvényt, amely a miniszter szerint — hivatva lesz a fájó sebeket behegészteni.

Meztelen igazságok.

Milyen legyen a magyarság igazi útja. — A magyarságnak ma egyetlen kötelessége van: egységes táborban együtt küzdeni, dolgozni és — bízni.

Az őszi szél hozzám is elodorta a „Közlöny“ egy lapját, amelyben a kisebbségi kérdést tárgyalja az aradi magyarságnak több megkérdéztet előkelősége. Engedje meg igen tisztelt főszerkesztő Ur, hogy ezen ügyhöz kérdezetenül én is hozzászóljak. Jögcímem ehhez, hogy mint jó magyar szolgáltni szeretném az ügyet magam is, habár ma nem is tartozom az ugynevezett vezető egyéniségekhez. Az elolvasott nyilatkozat s illetve nyilatkozatok főleg a körül mozognak, hogy magyaroknak kell maradnunk, dolgoznunk, megerősödnünk, elveinkért küzdenünk, stb. Ezeket az általános kijelentéseket azt hiszem minden magyar osztja. Csak az a kérdés, mit is jelent tulajdonképpen az, hogy magyar-nak kell maradnunk. Erre szeretnék válaszolni, mert ez a dolog lényege. A magyarnak vannak nagy erényei, vannak nagy hibái. A magyar szabadságszerető, lovagias, önértetes, becsületes gondolkodású, áldozatkész, józan nép, erős tehetségekkel megáldva a kultúra és haladás iránt. Ezeket a jó tulajdonságokat kell edzeztünk, fokoznunk. Az emberi és politikai szabadságok után nemcsak vágyódunk, hanem azokért küzdenünk, szenvednünk kell. Nem elég a tehetetlen panaszkodás. Jogainkért, megszervezve, sikra kell szállnunk, ha mindjárt súlyos áldozatba kerül is. A magyar becsületes gondolkodást és erkölcsöt a moralitás dekadenciájának mai korában is érintetlenül kell fentartanunk. Nehéz dolog ez, mert sok a csábító alkalom, nagy a posvány és sok a lidércfény. Amde csak a becsület és erkölcs körüli kristályosodhat ki újból az erő, a jog, a hatalom. Erről a térről sem anyagi haszonért, sem a hatalom csábító ígéreteiért lesiklanunk nem szabad. Jól megírta ezt száz év előtt már jó öreg Berzsenyink. A faji önértetet a közmondásos magyar lovagias-sággal egybekötve, ki kell tartanunk fajunk nagy tradíciói, kultúránk, templomaink, iskoláink, sajtóink mellett, azokat szentségeként őriznünk és megvédenünk. De lovagias felfogásunknál és állampolgári kötelességünknel fogva teljes lojalitással és tisztelettel kell viseltetnünk más nemzetiségű honfitársaink hasonló törekvéseivel szemben. Suum cuique. A magyar soha sem volt türelmetlen. A ma-

gyar szabadságszerető, testvéries érzületű nép. A vallás és tanszabadság fája a régi Magyarországon nőtt a legmagasabbra. Tehát faji kulturánk megvédése mellett, ami nem jelent irredentismust, becsüljük egyéb honfitársaink kulturtörekvéseit és velük karöltve vigyük előre az általános emberi érdekeket. A magyar áldozatkész séget, amely kezd elhalványulni, helyezzük ősi jogaiba. Nagyobb szükség van rája, mint valaha. Ki tartsa fenn a magyar egyházat, iskolát, sajtót, irodalmat, művészetet, ha nem mi magyarok? Erre anyagi eszközöket seholnan sem kaphatunk. Az igaz, hogy az utóbbi évek alatt saját hibáinkon kívül sokan elszegényedtek azok közül, akik a magyar kulturérdekeket támogatták, de viszont lettek új gazdagok.

Fel a szívekkel! Elő az áldozatok! Ezen a téren nincsen kifogás, nincsen mentség. Jó szívvel a legkisebb jövedelemből is lehet adni és csak az, aki fáját elveszejteni akarja, megy el süket fülekkel az áldozatkészesség ol-tára mellett.

Politikai jogainkért szálljunk sikra és azokat gyakoroljuk is. Válasszunk a parlamentbe becsületes, komolygondolkodású, jó magyarokat, akik érdekeinkért küzdenek. Kísérjük figyelemmel működésüket, támogassuk őket, de a többit bizzuk rájuk. Az ügy nevezett napi politizálástól, ettől a régi magyar betegségtől, tartózkodjunk. De tegyük le egy másik nagy hibánkról is. A *széthurzás, ez a régi magyar átok, egyik legnagyobb hibánk. A kisebbségi politika fundamentuma az összetartás.* Enélkül kárba vész minden energia. Tegyük félre az egyéni hiúságokat, félre a megrögzött elveket, legyenek azok konzervatívok vagy ultraliberálisok, keressünk egy, a kor szellemének és adott helyzetünknek megfelelő, a haladás pilléreire felépült platformot, amelyen mindnyájan eltérünk, mindnyájan vállalva küzd-hessünk. A civakodás, pártoskodás szellemét pedig, ha felveti fejét közöttünk, vagy ha kívülről dobják megfizetett kezek közénk, azonnal fojtsuk meg. „Viribus unitis“ rosszul hangzó jelszó volt a magyarnak a múltban, de csak az lehet a mentsvárunk a jövőben.

Legyünk őszinték. Az urhatnamság sem tartozott erényeik közé. Sok vagyon és energia elpo-

esékolásának forrása volt e hibánk. A gentrik levitézletti része és a gentriskedők erről sokat regélhetnének. Ma nem lehet uraszkodni, ma dolgozni, keményen dolgozni kell az egyéni létért és azzal szervesen összefüggő faji létért. Leszorultunk a fórumról: szellemi és testi erőnket a gazdaságban, üzletben, gyárakban, irodalomban, művészetben stb. kell érvényesítenünk. Csak szegény embert lehet szolgásban tartani: a szellemileg és anyagilag erős ember, vagy osztály hamarosan érvényesül. A szellem és anyag, főleg ha erkölcsessel párosul, tekintély volt és marad.

Tehát *ne politizáljunk, ne uraszkodjunk, ne panaszkodjunk, ne ke-seregjünk jó magyarok, hanem küzdjünk, dolgozzunk és bizzunk.* Bizzunk Istenben és magunkban.

A mi ügyünket, az ugynevezett kisebbségi kérdést, vagy ahogy régebben hívták, a nemzetiségi kérdést, csak egyféléképpen lehet elintézni: a szabadság szellemében és becsületesen. Másképp sehogys és soha. Báró Eötvös József, a nagy magyar államférfi és író 1868. évi november 25-én a nemzetiségi törvényjavaslat tárgyalásakor következőket mondta a magyar parlamentben: „Nézetem szerint a nemzetiségi kérdés nem e haza egyik vagy másik nemzetiségének kérdése, hanem mindnyájunk közös kérdése. Aki azt hiszi, hogy e hazának egysége, melytől fennállása függ, csak azoknak fekszik érdekében, akik e hazában magyarul beszélnek, vagy aki azt hiszi, hogy szerb, román, szláv honfitársaink civilizációja és jóléte csak szerb, román vagy szláv kérdés: az e kérdést nem érti. Meggyőződésem szerint a nemzetiségi kérdés megoldása közös feladatunk, mely egyaránt érdekünkben áll. De éppen mert e feladatot meg kell oldanunk és mert a világtörténet összes tanúsága minket arra tanít, hogy minden kérdésnek végleges megoldása csak annyiban lehetséges, a mennyiben a mód, mely szerint e megoldás történik, a század eszméivel és elveivel ellentétben nem áll: nekünk e kérdést is a jelen század eszméi szerint kell megoldanunk; e század pedig, hála a Mindenhatónak, a szabadság százada.”

Arany igazság a gondolkodónak minden egyes szava. *Igazság volt Magyarországon 1868-ban igazság Romániában 1924-ben. Már pedig az igazság ellen hitetlenül vétekezni nem lehet. Tehát ne vétekezzünk, hogy el ne ítél-tessünk!*

Castiglioni Bécsbe érkezett.

Megkezdődtek a szanalási tárgyalások. — Castiglioni kaució nélkül is salvus conductust kapott.

(Bécs, október 4.) Castiglioni Camillo ma reggel megérkezett Bécsbe. A trieszti gyorsvonat menetrendszerű pontossággal futott be, de a vonatra várakozók legnagyobb csodálkozására nem volt a vonathoz csatolva Castiglioni ismert szalonkocsija. Castiglioni az utat rendes hálókocsiban tette meg. A gyorsvonatról pedig csak Schweiger, a cég vezérigazgatója s dr. Lederer Leo sajtófőnöke szállottak le. Az egybegyűlt hírlapírók tehát hiába várták a pénzfejedelmet, kiderült, hogy Castiglioni már Wiener-Neustadtnál elhagyta a vonatot, mert szabadulni akart a hírlapírók és a temérdek fényképész ostromától. Wiener-Neustadtba rendelte ki automobilját és azon ment be Bécsbe. Egyenesen a Prinz Eugen-strassen levő lakására sietett és jogtanácsosaival kezdetű tárgyalásokat. Így többek között hosszasan tanácskozott dr. Dorogi Ernővel, budapesti jogi képviselőjével is.

Eredetileg az volt az osztrák fiatóságok álláspontja, hogy csak egy milliárdos kaució letétele ellenében engedik meg Castiglioni szabad bejövetelét az osztrák köztársaság területére. Rossi, a Banca Commerciale Italiana egyik igazgatója, aki a Castiglioni-cég szanalásával kapcsolatban érkezett Bécsbe, az olasz követ társaságában kihallgatáson jelent meg Seipel kancellárnál és Franck helyettes kancellárnál. Nekik megmagyarázta, hogy az egy milliárdos összeg letétbe helyezése és elvonása veszélyeztetné a kiegyezés lehetőségét. Az érvelést elfogadták és kaució nélkül is salvus conductust adtak Castiglioni-nak. Egyébként a milanoi bank megbízottai kijelentették, hogy jól áll-

nak Castiglioni valamennyi kötelezvényéért. Neumann Gábor, a Depositenbank budapesti származású igazgatója ellen is körözlevelet adtak ki és megállapítást nyert, hogy Neumann Budapesten van. A magyar hatóságoknak azonban az az álláspontjuk, hogy mindaddig, amíg teljesen tisztán nem látják az ügyet, Neumannt nem tartóztatják le és bűnössége

A felmentett csongrádi bombaveiők fenyegetőzése

A megfenyegített plébános. — A budapesti álmerénylő jobban volt a Piroska-fivérekkel.

(Budapest, október 4.) A csongrádi bombamerénylet ügy nem került le még mindig a napirendről és erről maguk a felmentett vádlottak gondoskodnak. A napokban jelentkezett a rendőrfőkapitányságon egy magát Popovics István magánhivatalnoknak nevező fiatal ember, — amint azt már a Közönség megírta — és kijelentette, hogy a csongrádi bombamerényletnek aktív részese volt és ismeri a merénylet többi tetteit is. A rendőrség gyanakvással fogadta az önként jelentkezett vallomását és azonnal detektíveket küldöttek ki a vallomásban foglaltak valóságának megállapítására. Kiderült azonban, hogy Popovicsnak a merénylet elkövetésében semmi része sincsen, hanem három ember bérelte fel a hazug vallomás megtételére, hogy a csongrádi bombamerénylet ügyében újból meginduló nyomozást tévutra terelje. Az is megállapítást nyert, hogy a három felbujtók egyikét Juhásznak hívták, aki pénzzel és ruhaneművel látta el Popovicsot, hogy a hazug vallomás megtételére tábirja. Popovics különben a Piroska fivé-

esetén is a magyar bíróság vonja felelősségre. Goldstein Pál a bank másik igazgatója, aki ellen szintén körözlevelet adtak ki egy angol csoporttal, Berlinben folytat tárgyalásokat a bank megmentése érdekében. A tárgyalások azonban egyelőre eredménytelenek. Goldsteinnek nincs jelentős vagyona és a Depositenbanknak mintegy 15 milliárddal tartozik. Erre biztosítékul villáját és egy házat kötötte le. Minden valószínűség amellest szól, hogy a megegyezés rövidesen minden tekintetben létrejön.

rekkel is igen jó viszonyban volt.

Egy másik érdekes epilógusa a csongrádi pörnek, hogy Sági János, a pör egyik felmentett és ugy látszik ennek következtében vérszemet kapott vádlottja, felkereszte Szedlacsék István csongrádi apátplébánost és megfenyegette. Október 5-én katolikus nagygyűlés lesz Csongrádon, amelyen részt vesznek Hannauer István váci, dr. Glattfelder Gyula csanádi püspök, Schandj Károly földművelésügyi államtitkár, Wolff Károly és még számosan a környék katolikus vezetői közül. Sági megkérdezte a plébánostól, hogy igaz-e az, hogy a gyűlésen politikusok is részt fognak venni és szónoklatokat mondanak. A plébános kijelentette, hogy igaz, de nem politizálnak beszédekben, hanem a katolikus nap fontosságát hangsúlyozzák.

— Már pedig mi, — felelte Sági János — nem türjük azt, hogy itt politikusok beszéljenek és ha még is megpróbálkoznak ezzel, mi minden eszközzel meg fogjuk ezt akadályozni.

Csongrádon a legnagyobb felháborodással beszélnek Sági viselke-

zéséről és a rendőrség megtett minden intézkedést, hogy az esetleges rendzavarásokat megakadályozzák.

HOGYALL A LEJ?

1924. okt. hó 4-én 100 lejért adtak; Nálunk:

2.78 svájci frankot.

9.80 francia frankot.

41.000 belföldi magyar koronát

37.400 osztrák koronát.

Zürichben 2.75 frankot

Parisban 9.85 frankot

Newyorkban 52 centet.

A mainzi borzalmas katasztrófa.

Eddig tizenöt halottat hoztak ki az alagútból.

Berlinből jelentik: Mai számunkban hirt adtunk arról a borzalmas vasuti katasztrófáról, amely a mainzi alagutban történt. A mentési munkát még folyik, de az alagutban levő gázok miatt rendkívül meg van nehezítve. A halottak és sebesültek számát még eddig sem lehetett megállapítani, annyi bizonyos, hogy a szerencsétlenség sokkal súlyosabb, mint eleinte hitték. Eddig tizenöt halottat és husz sebesültet sikerült kihozni az alagutban levő romokból. A katonaság a rendőrséggel karöltve erős munkával folytatja a romok eltakarítását, a sebesültek és halottak kihozatalát. A kórházba szállított sebesültek közül két férfi és egy gyermek tegnap este meghalt, a többi sebesült életbenmaradásához is kevés remény van. Az egyik férfinak mindkét lábát, a másiknak kezét kellett am-

TARCA

Jaurès.

Írta: Dr. Gabos Jenő.

Szürke napi hír jelenti Párisból, hogy november 23-án Jaurès hamvait átszállítják a Pantheonba. E hír csak látszólag szürke, valójában Franciaország eddigi kül- és belpolitikájának irányváltozását jelenti.

Jaurést, az egykor rettegett szocialista vezért a háboru kitörésének előestéjén, — akkor, midőn a háboru borzalmaival fenyegetett emberiségnek a legnagyobb szüksége lett volna az ő bölcs utmutatására és mérséklésre, — orgyilkos golyója hallgattatta el mindörökre. A nemes lélek, mely irtózott a háboru ezernyi nyomoruságától, itt hagyta porhüvelyét, elszállt az örök béke honába — és utána nyomban felütötte fejét a háboru pusztító, romboló angyala. A gyilkost előbb nemzeti hősként üdvözölték, majd a munkásság kényszerítő nyomása alatt perbefogták, el is ítélték, de fogása nem tartott sokáig. Jaurést az elkerülhetetlen reváns ádáz ellenségének tartották, mert azt hirdette, hogy a béke fenntartása

fontosabb, mint az egész elzászi kérdés, — ezért kellett az utóból pusztulnia.

És csodálatos: a Pantheon nagyon ritkán kinyitló sirkamrája újból megnyitja kapuit, hogy befogadja annak az embernek hamvait, kit a háboru kitörése idején nemzete ellenségének tartottak. A Pantheon büszkén viseli homlokán e feliratot: „Nagy embereinek a hálás haza.” A Pantheonba való elhelyezéssel tehát elismeri a francia nemzet, hogy az a férfi, kit orgyilkos golyója terített le, hazájának nagy fia volt, kivel szemben háláját akarja leróni azaz, hogy hamvainak a Pantheonban ad helyet.

Az egykori szent Genovéva templom, melyet 1791-ben a nemzetgyűlés Pantheonná alakított át, gazdagabb lesz egy koporsóval és Rodin-nek az épület előtt elhelyezett „Le Penseur — a Gondolkodó” szobra nyugodtan elmélkedhetik afelett, hogy a francia nemzet talán kiengeszteli egyik legnagyobb férfianak emléket azzal, hogy végső nyugvóhelyül jelölt ki azt az épületet, melyben Rousseau, Voltaire, Victor Hugo, Zola és a nemzet még több nagynevű fia alussza örök álmát. Ha nemzetet egyáltalában lehet szeszélyesnek nevezni, ugy a francia méltán kiérdemelte e ne-

vet. Más nemzet történetében is előfordul, hogy akit ma istenítnek, holnap megkövezik, vagy ellenkezőleg, akit ma a haza ellenségének tartanak, holnap már az igazi hazafi mintaképe. Oly gyakori hangulatváltozás azonban egyik nemzetnél sem észlelhető, mint a franciánál. A Pantheon maga is bizonyosságul szolgálhat erre. A nagy forradalom idején kidobták Mirabeau holttestét, hogy helyet csináljanak Marat hamvainak. De nem sokáig marad fiatott Marat a „halhatatlanok templomá”-ban, mintegy négy hó napot töltött ott s onnan Páris kloákájába került. „A halhatatlanok temploma és a világ kloákája között hogyan hanyódnak-vetődnek a szegény halandók”, — mondja Carlyle.

Nem véletlen összejátszása az eseményeknek, hanem Herriot, a francia miniszterelnök igen finom politikai érzékére vall, hogy Jaurès hamvainak a Pantheonban való elhelyezése összeesik a genfi konferenciával. Jaurès 1911-ben megjelent „Az új hadsereg” című munkájában felszólítást intéz a francia kormányhoz, hogy a hágai bíróságban képviselt összes országokkal kezdjen tárgyalásokat az általános döntőbíráskodás behozatala végett. 1911-ben azonban a külpolitika viszonyok nem

voltak oly rózsásak, hogy Franciaországban Jaurès felszólítása komoly megfontolásra talált volna. Csak most, 13 évvel Jaurès könyvének megjelenése után, mikor már tuestünk egy öt éves háboru minden borzalmán, — csak most jutottunk el odáig, hogy a genfi konferencia foglalkozhatott a nemzetek közti döntőbíráskodás alapelveivel. És Franciaország, mely legjobban idegenkedett a döntőbíráskodás eszméjétől, a világ közvéleményének nyomása alatt szintén engedett: a francia kormány felhatalmazta delegátusait, hogy írják alá a lefegyverzés és a döntőbíráskodásról felvett jegyzőkönyveket.

A francia nemzet tudja és érzi az idők változását; tudja, hogy a Clémenceau-Poincaré-féle háborus uszító politika ideje lejárt és érzi, hogy a béke korszaka következik el. Cselekedni akar tehát az új korszaknak megfelelően és ennek gyönyörű bizonyítékát adja Jaurès hamvainak a Pantheonban való elhelyezésével.

A francia nemzet sokszor csodálatba ejtette az emberiséget indulatkitöréseivel, melyeket nem tudott leküzdöni, — de ugyancsak számtalanszor keltette fel az emberiség bámulatát nagystilű tettel vel, melyekkel igyekezett jövötenni elhamarkodott cselekedeteit.

Első aradi arany- és ezüstárugyár D. BRANDESZ

Vesz minden mennyiségben tört és korona ezüstöt a legmagasabb árban ARAD, Piața Avram Iancu 7.

putálni. A lakosság körében általános izgalom uralkodik és a mentőakció vezetőit állandóan kétség-

béesett családtagok östromolják. A forgalom azon a vonalon még szünetel.

Walkürok vágatnak a Walhallába...

Burián Károly csodálatos élete és halála.
— A nagy operaénekes aradi kalandja. —
Apró regény, amely négy hétig tartott.

(Saját tudósítónktól.) Elköltöztött a nagy Wagner-énekes: Burián Károly. Lohengrinje, de Grioux lovagja és Don Joséja már mind kikristályosodott alakítások. Burián Károly, az örök bohém, a nyughatatlan vérű cseh Ahasverus, akit csak művészete és a sör érdekelt ezen a szép világon, ma már a történelemé. Vele együtt egy jellegzetesen érdekes alak tűnt el, ilyenek ma már nincsenek, a mai rádiós, autós, repülőgépes világban nem támadhatnak többé új Buriánok, ma csak dollárparitásért éneklő énekesek vannak. Ha valaki a lekszi-kont böngészi, olvashatja, hogy Burián Károly cseh származású.

A később magyar állampolgárrá lett operaénekes és kamaranékes született 1871-ben Csehországban. Először a cseh színpadok: Prága, majd Bécs, a fiatal énekes már ifjú korában *arrivé*. 1900-ban tehát 29 éves korában már ismerik a nevét mindenütt, ahol operát játszanak.

1901-ben lépett fel először Pesten, az operában. Mader Raoul, az akkori igazgató sokat tartott róla. *Ez rossz ajánlólevél volt Buriánnak, mert Mader két balkezéről volt híres messze földön, az egész európai zenekontinensen. Lohengrint énekelte. A kis, köpcös, tömpeorrú tenor a pesti cinikus, spleenes közönség gunyos mosolygással fogadta.* Enyhe derü hullámozott át a nézőtérén, amikor a hatyuvonta csónakból kiszállt, de a harmadik felvonásban a Grát-legenda meghozta a nagy szenzációt. Így még nem énekeltek ezt az áriát a pesti opera színpadán. Burián bevette a legnehezebben bevezethető várat: *a pesti közönség szívét.*

Fél esztendő múlva magyarul tanulja szerepeit. Eleinte nehezen megy. Szamosi a partnere, de Grieu lovagot tanulja Massenet Manonjában. Ugy tanul, hogy Szamosi azt mondja neki: „Itt a picikéz!” — mintha azt mondanád: *Ess a pissl Kás.* Egy hónap telik

el és már jobban ejti a magyar szót, mint Broulik, aki husz évig volt az operánál. Már Wagnert is magyarul éneklő. Tamnhäuser, Walter von Stolzing Siegfried és Lohengrin leghatásosabb szerepei.

Nemsokára elkerül Pestről. Nem arra van teremtve ez a nyugtalan művész lélek, hogy egy helyen keresse a sikert. Nincs jelentősebb színpad a világon, ahol ne énekelne volna, nincs ország, ahol dicsőséget ne hozott volna nemzetének. És mégis, mintha a bolygó hollandi átka nehezedett volna rá. Nem volt hazája. Boldogtalan volt, mint minden igaz művész. Kétségei gyötörték és nyugtalanul kereste az utat az igaz művészethez. — Hangja, énektudása delelőn állt, sikereit egymás után aratta és mindez nem elégítette ki. Mene-kült a világ elől, önmaga elől. Még fiatal volt és nem értette a körü-lötte feltorló új életet, új művészetet, amely csak a sikert keresi, vagy elmerül zsákúccák utvesztő-jében. Azt mondta ezekről, hogy éneklő pszichoanalitikusok. Ő hivatásának fölszentelt és meggyő-ződéses papjának érezte magát.

Tavaly tavasszal Aradon éne-kelt pár estén. Már akkor erősen hanyatlóban volt, de még hanyat-lásában is csodásat adott. Mintha érezte volna, hogy utoljára énekel Aradnak. A Bajazzókban isteni volt, szívvel-lélekkel játszott, még mindig érces tenorja gyönyörűen csengett, a közönség ünnepelte, ő hajlongott és előadás után elment — sörözni. Igen. Mert csak a sör érdekelte. Aradon megismerke-dett egy kis kardaloszóval: Kiss Margit nevével. Tetszett neki a leány és amikor tovább ment, el-vitte magával. A leány ment. Arad után jött Várad, meg még egy pár város, Burián mindenüvé magával vitte új barátját. Hogy miként mutatta be a színházaknál a kis kardaloszót, nem fontos. Ő nem volt skrupulózus, nem adott az ettiketre. Négy hétig tartott a boldogság, ezalatt ellátta minden-nel a kis nőt és amikor elhagyta Romániát, szívélyesen és melegen elbucszott romániai ismerősétől. Adott neki végkielégítést és meg-igértte, hogy jövőre ismét vissza-jön és akkor megint... De nem jöhet már vissza, mert a walkü-rök vadul nyerítő lovakon vágat-va vitték lelkét a Walhallába...

Kiss Margitnak megvan a ma-ga kis regénye. Szép, finom, han-gulatos regénye. A világ egyik leg-nagyobb énekesét mondhatta ma-gának — négy hétig...

A budapesti szerelmi dráma újabb fejleményei.

Harmincnál több tanút hallgattak ki. — Kosztka István védekezése. — A Valérián-házaspár zavartalan boldogságban élt. — Kosztkáné válni készült az urától.

(Budapest, október 4.) Még mindig izgalomban tartja a magyar főváros közönségét az a revolveres merénylet, amelynek áldozata Valerian Zsigmond volt aradi huszárezredes. A rendőrség eddig harmincnál több tanút hallgatott ki és ugy ezek, mint dr. Kosztka Istvánnak, a gyilkosnak a vallomásából tisztán megállapíthatták a merénylet részleteit. Megállapítást nyert, hogy Kosztkák a legjobb viszonyban éltek Valerianékkal. A harmoniát csak a legutóbbi időben zavarta meg Kosztka féltékenysége. A gyilkos Márkus Emília, a kitűnő drámai művésznő húgának a fia és Márkus Józsefnek Budapest néhai főpolgármesterének unokája. Dr. Kosztka István felesége, aki a közvetlen oka a szerelmi tragédiának. Mezey Gyula selyem és divatárkereskedő leánya Mezey Manci, a fővárosi előkelő társaságokban jól ismert sporthölgy. Kosztka a nyáron vette észre feleségén, aki öt éves fiacskájának az anyja, hogy hidegben viselkedik vele szemben, mint azelőtt. Kosztka akkor külföldre utazott, Párisban és Londonban járt és azt hitte, hogy a távollét ismét közelebb hozza feleségét. Visszatérése után fogadtatta meg becsületszavára Valerianával, hogy többet nem érintkezik a feleségével.

A merénylet közvetlenül Valerian Rökk Szilárd-uccai lakása közeliében történt. A legelső egyik volt, aki a merényletről értesült, Spolarits György kávéháztulajdonos, akinek századparancsnoka volt a háboruban Valerian. Spolarits az esti világitásban nem ismerte fel azonnal Valeriant és ezért felrohant Valerian lakására, ahol akkor csak az alezredes Gyuri nevével tisztelt szolgája tartózkodott. A tiszt szolgát hívta le, hogy nézze meg, hogy a gazdájával történt-e szerencsétlenség. A szolga lerohant és felismerte gazdáját. Eközben érkezett haza Valerian Zsigmondné a Nemzeti Színházból a Rökk Szilárd-uccán keresztül. Látta a csődületet és hallotta, hogy egy embert lelőttek. Nem akart a tömeg közé vegyülni és sietve hazament. A kapuban megjegyezte a házmesternek, hogy *milyen rémes hír vár a lelőtt ember hozzátartozóira.* A házmesterné ezért nem mert neki megmondani, hogy ő az a szerencsétlen, akinek a férjét lelőtték. Az asszony felment az emeletre. A házmesterné felkísérte. Amikor felérték, szembejött velük a tisztiszolga és sirva borult urnője elé. Tőle tudta meg a tragédiát. Erre lement az uccára és a tömegben keresztültörve, holtanfekvő urához lépett. *Megtörölte véres arcát és fejét a falhoz támasztotta.* Ekkor érkeztek meg a városparancsnokság mentői, akik a holttestet elvitték.

A kihallgatások során megállapítást nyert az is, hogy a végzetes telefonbeszélgetés idején, már két hét óta különváltak éltek Kosztkák és elhatározott szándékuk volt a válás. Kis fiuk Kosztkánál maradt, akit azonban a gyilkosság éjszakáján magához vett az anyja. Valerianékról azt mondják, hogy a legnagyobb szeretetben éltek együtt. Az alezredes estét kizárólag feleségével töltötte és a legritkább esetben maradt el hazulról. Már korán lefeküdt, mert reggel 7 órára a Ludovika Akadémián kellett lennie, amelynek egyik parancsnoka volt. Az is kivételes eset volt, hogy a merénylet estején feleségét egyedül hagyta színházba menni.

Kosztka István dr. Rimcsári jogi tanácsos fogságában nyugtalanul viselkedik, de folyton azt hangsúlyozza, hogy *nem bánta meg tettét*, amelyet azért követett el, mert nyugtalan volt. Kosztka családja azt szeretné bebizonyítani, hogy a tanácsos tettét csak pülanatnyi elmezavarásban követte el, mert semmi oka sem volt arra, hogy Valeriannal szemben bármilyen megtorló lépést kezdeményezzen. Kosztka különben eleinte az-zal is védekezett, hogy önvédelem-ből lőtt Valerianra, mert úgy látta, hogy Valerian revolvert akart rá fogni. Ezt megcáfolta az a körülmény, hogy Valerian holtan is egyik kezében keztyűjét, a másik-ban lecsatolt kardját szorongatta. Ezt a kijelentést vissza is vont a később.

A legérdekesebb Kosztka vallomásának az a része, amely annak a beszélgetésnek a kihallgatásáról szól, amely azután a tragédia okozója lett. Kosztka azt állítja, hogy telefonálni akart a feleségének, hogy a gyerekekről beszéljen meg vele egyetmést. Mikor a telefonközpont összekapcsolta, két ismerős hangra lett figyelemes. Valerian beszélt a feleségével. Csak egyes elszakított mondatok hallottak:

— *Zsiga mi van? Mikor találkoznak?*

— *Kocsival jövök magáért. Most hazamegyek és onnan újra telefonálok. Várjon meg kocsiban vagy inkább várja meg, hogy mit telefonálok hazulról.*

Bele akart ordítani a telefonba, de elakadt a szava. Ekkor vágta zsebre revolverét és elrohant a Rökk Szilárd-uccába, ahol Valerian lakik. Amikor az alezredes alakja feltűnt, akkor ráordított:

— *Zsigó mi van a becsületszóval?*

A következő pillanatban Kosztka már el is sütötte revolverét. Egymásután háromszor. Látta ellenfelét a földre bukni, de nem sajnálta. *Sőt megkönnyebbülést érzett.*

A fogságban cinikus viselkedé-

Igmándi kúrák otthon. Hosszu élet, — jó kedély, — munka kedv szoros összefüggésben áll a zavartalan anyagcserével. Emésztési hiányoknál reggelizés előtt fel pohár SCHMIDTHAUER-féle Igmándi keserűviz a gyomor és belek működésének biztos és természetes szabályozója. (Sok esetben elegendő már néhány evőkanállal is.) Kapható minden gyógyszerárban és jobb fűszerárban. Az Igmándi nem tévesztendő össze másfajta keserűvizekkel. 4324-11

de dacára is, Kosztka lelkiileg meg
tört. Nem tagad semmit és ezért
a bíróság munkája könnyű lesz.
Dr. Lengyel Ernő vizsgálóbíró ma
ismét kihallgatta Kosztkát, majd
kijelentette előtte végzését, amely

szerint szándékos emberölés bü-
ntette miatt fenntartja vele szem-
ben az előzetes letartóztatás. A
végzés ellen Kosztka és védője fel-
lebbeztek és így az ügy a vádta-
nács elé kerül.

Aradi szobalány a bécsi zeneakadémián.

Pfeiffer Erzsébet tüneményes althangja.

(Saját tudósítónktól.) Egy volt
aradi szobalány érdekes karrier-
járól kaptunk ma hírt. Ezelőtt né-
hány hónappal foglalkozott a Kör-
löny Pfeiffer Erzsébettel, aki szob-
alány volt egy aradi orvosnál.
Ugyanakkor egy zeneiskolában
énekelni tanult. Az orvosnak tünt
fel először Pfeiffer Erzsébet ritka
szép bársonyos althangja. Beiratta
Békefi és Szalai zeneiskolájába, a
hol csakhamar büszkesége lett ta-
nárjainak. Rövid idő múlva otthagy-
ta állását és az egykori szoba-
alányban hatalmas ambíciók kezd-
tek lángolni: operaénekesnő akart
lenni. Tanult szorgalmasan éjjel-
nappal és kivételes akarateréje
segítségével rövid idő alatt elsajá-
tította a román, magyar és német

nyelveken kívül a franciát is. Köz-
ben hangja csodálatosan fejlődött
és hogy végcélját elérje, elhatá-
rozta, hogy felmegy Bécsbe és be-
iratkozik a bécsi zeneakadémiába.
Mint ismeretes, a bécsi zeneaka-
demiába kizárólag kiváló hang-
anyaggal és kivételes zenei intel-
ligenciával rendelkező növendéke-
ket vesznek fel. Pfeiffer Erzsébet
az elmúlt héten utazott az osztrák
fővárosba. Ma délután levél érke-
zett tőle volt tanáraihoz, amely-
ben hálás örömmel írta meg, hogy
hétfőn volt a felvételi vizsgája és
a legnagyobb sikert aratta. Sám-
son és Delilát énekelte és a hallga-
tóság lelkesen megtapsolta. Száz-
tizennégy növendék közül ő az
egyetlen ált énekesnő.

STINHAZAI MŰVÉSZET

* A színház heti műsora. Vasár-
nap: d. u. fél 3-kor Mézeskalács ope-
rette; d. u. fél 6-kor Vén gazember
színijáték; este fél 9-kor Huncut a
lány operette. Hétfőn: Huncut a lány
operette. Kedden: Mihályiné két lá-
nya vigjáték. Bemutató előadás.
Szerdán: Mihályiné két lánya vigjá-
ték. Csütörtökön: Arvácska operette.
Bemutató előadás. Pénteken: Ar-
vácska operette. Szombaton: Ar-
vácska operette.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap
az aradi színház három előadást
tart, kettőt délutáni és egyet esti hely-
árok mellett. Fél 3-kor Emőd—Szür-
mai operett, a Mézeskalács kerül
színpadra, fél 6-kor a Vén gazember,
Fekete Mihály felléptével és fél 9-kor
a „Huncut a lány” operette. A Vén
gazember a drámai társulatnak be-
mutatója és Fekete Mihály, Fe-
kete Irén, Sárközi Blanka, Darvas
Ernő, Sorr Jenő, Mészáros Béla,
Szabadkay és Kassay Károly játssa-
nak a darabban nagyobb szerepeket.

* Mihályiné két lánya. Bus-Fekete
László vigjátéka, a Mihályiné két lá-
nya a kisvárosi életet karakterizálja.
Arról szól, hogyan kell két lányt ho-
zomány nélkül férjhez adni. — Az
egész egy heroikus harcnak a képe,
melyet egy vidéki özvegy asszony
viv a világgal, két lánya boldogsá-
gáért. Az özvegy mulatságos szere-
pét Sárközi Blanka fogja alakítani,
míg az egyik leánya F. Sugár Teri

lesz. Ez a leány az első felvonásban
még csunya, púpos, széplős
kis bakfis, kit néneje (Fekete Irén)
férjhezmenetelig gyermekszobára
ítéltek. Persze azért, némi bonyodal-
mak után, mind a két lány férjhez
megy. A darabnak van még néhány
karakter szerepe, a vidéki fakereske-
dő, öccse, a gimnázista, majd pesti
gavallér, pesti ügynök, vidéki, mulat-
ságos asszony. Mind-mind arra jök,
hogy a közönség egy kellemes estét
élvezzen keresztül.

* Arvácska. Bus-Fekete László
uralja Aradon a jövő hét játékrend-
jét. Keddi vigjáték premierjét csütör-
tökön egy másik darabjának a bemu-
tatója, az Arvácska követi. Az Ar-
vácskának nemcsak a szövege kiváló,
de a zenéje Zerkovitz Béla muzsika,
csupa fülbemászó szám és hangulat.
Az igazgatóság maga is nagy elő-
készületeket tesz a darab stilszerű
bemutatójára, mert nem kevesebb
mint tizszer egymásután tűzte mű-
sorra. Lengyel Irén, Zilahy Irén, a
férfiak közül első sorban Misoga
László bír kitünő szereppel, de az
Arvácska az egész énekes személy-
zetet igénybe veszi és Szücs Lacinak,
Kassaynak, Szabadkainak is alkal-
mat ad tehetségük érvényesítésére.

* A színház igazgatósága értesíti
a közönséget, hogy a pénztár dél-
előtt 10-től délután 1-ig és délután
4-től folytatódólagosan, az előadások
végéig nyitva van. Az előadások
mindenkor pontosan fél 9-kor kez-
dődnek, a délutániak pedig fél 3-kor
és fél 6-kor.

* Bartók Béla azon művészi ne-
vek között, akik az utóbbi években
internacionális értelemben a legna-
gyobb karriert csinálták, kétségtele-
nül első helyen áll Bartók Béla. Pár
év előtt még szürke név, ma világ-
szerte ünnepezték nagyság, aki egyfor-
mán szerzi a babérait mint zongora-
művész és mint zeneszerző. Mióta a
párisi akadémia modern zeneszerzők
estélyére Bartók Bélát közreműkö-
dők meghívta és mióta a párisi
lapok az összes többi közreműködők
között neki nyújtották a pálmát, azóta
minden ország zenei-kiadói ver-
senyeznek újabb műveinek kiadá-
sáért és egymásután hívják meg a kü-
lönböző országok hangversenykör-
útra. A világ közvéleményében nem-
csak a legzseniálisabb zeneköltő, de
az egyetemes zeneművészetnek is
Beethoven óta egyik legjelentéke-
nyebb tüneménye. Erdély közönsége
abba a szerencsés helyzetbe jut,
hogy Bartók Bélának szerzeményeit
magától a kitünő művésztől meg-
hallgathassa. Erdélyi körútját Ara-
don kezdi október 9-én. Temesváron
folytatja, majd Nagyváradon, Kol-
cszváron, Marosvásárhelyen, Bras-
són és Nagyszeben után Bucuressti-
be indul, ahol kintintést fogadtatást
készítenek elő számára. Aradi hang-
versenyének jegyei már kaphatók
Oláh Sándor könyvkereskedésében.

* Stern Rózsika, a 16 éves hegedű
virtuóz, miként már említettük, ro-
mániai turnén van. Aradon október
14-én lép fel. A bájos művész tün-
eményes képességei már nem újak
előttünk, hiszen még emlékeztében
lehet mindenkinek a szimfónikusok-
nak az elmúlt szezonban adott es-
télye, melyen az akkor még a Hubay
mester iskolánövendéke mint vendég
lépett fel. Ma már a kiforrott művész
képességeiről a budapesti lapok
úgy írnak, mint az utolsó évtized leg-
feltűnőbb esetéről. Mostani önálló
koncertjét a legfokozottabb érdeklő-
déssel várjuk. Bizonyos, hogy váro-
sunk zeneértő publikumának ismét
egy felelhetetlen estélyben lesz ré-
sze. Jegyek előre válthatók Sándor
(volt Kelet) hírlapirodában.

Esetem a Groszmannal. Keszeg
Vendel kalandja. A szerelem mint de-
tektiv. A páciens dilemmája. Majom-
emberek. Lehet! Szenzációs hírek,

Kalapszalón -

tulajdonosok figyelmébe!

Az összes női kalapok a külföldről
megérkeztek s dus választékban kapha-
tók, u. m.: együnder-bársony minden szí-
nen, pann-bársony, pamut-bársony, velour
schifonok, duvetinek, fila, spártier, or-
tantill és drót. 5338

Halmos Dezső Arad,
Bul. Regina Maria 17., I. em. (Andrássy-tér.)

Trefás apróhirdetések stb. című ér-
dekes cikket közöl az „Aradi Fák-
lya” mai legújabb száma.

Csernovits Diodor meghalt.

A volt aradi jószágigazgató hirtelen
halála. — Öszinte részvét Aradon.

(Saját tudósítónktól.) Rövid táv-
irat jelenti a magyar fővárosból,
hogy mácsai Csernovits Diodor ál-
lamtitkár ma éjjel a Molnár-ucca
8. szám alatt levő lakásán szív-
szélhűdés következtében hirtelen
meghalt. A halálhír élénk részvét-
et kelt Aradon is, mert Cserno-
vits Diodor hosszú éveken keresz-
tül volt az aradi jószágigazgató-
ság vezetője és általánosan ismert
ember volt. A földművelésügyi pa-
lotában levő nyolcszobás lakása,
gyönyörű műkincseivel, antik szép
butoraival szinte látványosság
számba ment. A nagyműveltségű
ember pályafutását, mint képviselő-
házi fogalmazó kezdte, innen a
jószágigazgatósághoz ment át és
1898-ban Aradra helyezték jószág-
igazgatónak, miniszteri tanácsosi
cimmal. Hivatalát nagy odaadás-
sal látta el és az ő fáradozásának
tulajdonítható a jószágigazgatóság
kibővítése és az új földművelésügyi
palota emelése. Csernovits Diodor
hosszu aradi tartózkodása alatt
az előkelő társaságok kedvelt tag-
ja volt és számos barátot szer-
zett magának. A román impérium
átvétele után egy ideig Aradon ma-
radt még, majd 1922-ben a magyar
fővárosba repatriált. Magyaror-
szágon államtitkárnak nevezték ki,
majd betegsége miatt rövid idő
múlva nyugdíjazását kérte. Repat-
riálása óta többször látogatott el
Aradra. A múlt évben ménesi szőlő-
lőjét eladta Sáfán Emil aradi ke-
reskedőnek. Legutóbb az elmúlt
év tavaszán volt Aradon, ekkor
már azonban nagyon rosszul né-
zett ki. Csernovitsnak összesen kilenc
gyermekke volt. Első felesége
Lolovics-leány volt, akitől egy fia
és öt leánya volt. Miután elvált
első feleségétől, báró Duca Agálát
vette nőül, akitől három leánya
származott. Leányai nagyjából
férjnél vannak, az egyik Cserno-
vits Judit a magyar fővárosban
tartózkodik és hegedűművésznő-
nek képezte magát. Leányai férj-
hezmenésekor szétosztotta közöt-
tük értékes butorait, műkincseihez
azonban fanatikusan ragaszkodott.
Az államtitkár az utóbbi időkben
rossz anyagi viszonyok közé ke-
rült és két szobás lakásban húzó-
dott meg. Temetése holnap lesz.

Nemcsak a szezon után hanem a

Rudolf Mosse 7010

főszezonban

is módot kívánunk nyújtani vevőinknek kedvező bevásárlásra és így már most

rendkívüli olcsó árban

szeresheti be mindenki őszi

ruházati és háztartási cikk szükségletét

„LUVRUL nagyváruháza”

ARAD, Strada Metianu (Forray-ucca) 1.

Az összes őszi és téli árak óriási választékban raktárra érkeztek!! — Feltűnő olcsó árak!!

Vándor divatáruház Arad, Strada Metianu (Forray-utca) Kérem kirakataim megtekintését

„Életem legérdekesebb élménye . . .”

Elmondja: dr. Barabás Béla. — „Amikor a generálist ledöntöttem”! — A második amerikai út 1914-ben.

(Saját tudósítónktól.) Ez a rovat tulajdonképpen galéria, ahová egymásután sorakoznak föl a multban nagy szerepet játszó: és ma már jobbára deresejeű egykori nagy urak. Akik itt beszélni fognak, azoknak eseménydus nagy-nagy mult áll már a hátuk mögött, olyan mult, amelybe jölesik néha-néha visszatévedni. Minden embernek vannak eseményei, élményei, a szereplő politikusnak, tudósnak, művésznek, írónak, hadvezérnek különösen sok. És most megkérdezzük az események szereplőit sorra, mondanák el, mit tartanak életük legérdekesebb élményének. És lassankint előkerülnek a régi poros irások, akták, eltemetett emlékek, intimitások, a most már bágyadt, öreg szemek újra felvillannak, mint egykor régen, a nagy szereplések és történések idején. A mohó, kíváncsi, falánk közönség pedig habzsolja a multat, a néhai szenzációt. Most felhuzzuk a kurtinát, előtűnődököl az aranyozott galéria, annak is első szép képe: dr. Barabás Béla ügyvéd, egykori képviselő, nagy ellenzéki vezér, delegáció elnöke, későbbi főispán, méltóságos ur, — ma pedig hatvankilenc esztendősen öregember és csak ügyvéd, semmi más...

Hogy is volt csak az a híres választás, amikor a „generális” megbukott.

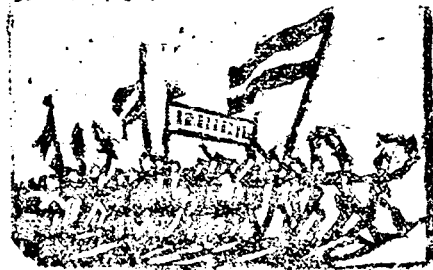
— Ejnye, de furcsa kérdéssel jön hozzám uramöcsém — mondja derűsen Barabás Béla, amikor meghallja, hogy tulajdonképpen mire is kíváncsiskodom.

— Mondaná el méltóságos uram életének legérdekesebb élményét.

Először mosolyog, majd elkomolyodik és maga elé mered. Gondolkozik: melyiket mondja el. Talán a delegáció elnökségét, vagy a turini kirándulást, a nagy halotthoz, a két amerikai utazást, vagy a híres bünpereket, amelyekben védő volt, avagy talán mond-

jon valamit a nagy parlamenti harcokról, választásokról, szoborleplezésekről. Sok mondanivalója lenne, ha megeredne ez a széles, kemény tatárszáj.

— Hogy melyik az életem legérdekesebb élménye? Hát bizony, ha úgy visszanezék az elmúlt negyvenöt esztendőre, úgy találok, hogy a váradi választás, a mikor Tisza Kálmánt megbuktattam. Nagy szó volt ez akkor, a mai kor meg sem tudja már érteni, mi volt az akkoriban, megbuktatni Tisza Kálmánt, a „generálist”, a szabadelvűpárt nagy vezérét és még hozzá a saját erős várában: Váradon.

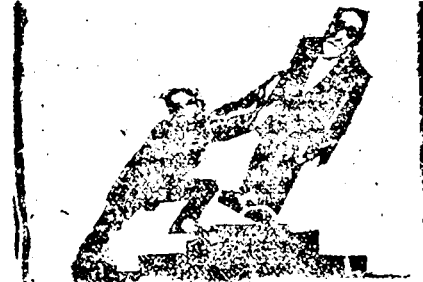

1901-ben történt és az aulikus szabadelvű-párt olyan erős volt akkoriban, hogy ugylátszott meg nem dönti soha senki. Széll Kálmán volt a miniszterelnök, de a vezér az öreg Tisza Kálmán volt. Az ő gigászi egyénisége adott súlyt és tekintélyt a pártnak. Évtizedeken át képviselte Váradot a parlamentben, soha nem állítottak neki ellenjelölést. Egyszer aztán Tisza Váradon egy bizalmas vacsorán, amikor a tisztviselői nyomorról volt szó, azt mondta, hogy „egyenek krumplit a tisztviselők”. Hogy történt, mi történt, ki tudná azt megmondani, de titokban megindult az akció Tisza ellen. Hatalmas küldöttség keresett fel, hogy vállaljam a váradi mandátumot. Én elvállaltam, hevittem az ambíció, felvenni a harcot a nagy vezér ellenében a saját pátriájában. Fel is vettem. Mondottam egy olyan programbeszédet, a milyent még életemben soha...

Pár pillanatig hallgat, és lelkiszelei előtt ott van a nagy tömeg

a maga extázisával, a nemzetiszüni zászlók és fülébe mennydörög még az „éljen”.

— Emlékszem még, a választáson Schlauch Lőrinc bíboros, az akkori váradi püspök és az összes kanonokok mind rám szavaztak. Csak egy kanonok, Szécsényi Jenő, aki a feleségemmel összeadott Nemesmiliticsen, nem szavazott rám. Annyira aulikus volt, hogy nem mert másra szavazni, csak Tiszára. Azután a zsidóság, különösen az ortodoxok támogattak erősen. A kormány hallatlan terrort fejtett ki, de minden hiába való volt. A tisztviselők, inkább elutaztak a választás napjár. Váradról, csak hogy ne kelljen Tiszára szavazniok. A szabadelvű-párt vezére megbukott. Én kaptam 1108 szavazatot, Tisza Kálmán 824-et, de ha tiszta választás lett volna, még ennyit sem. Másnap külvonaton nyolcszáz váradi polgár hozta át Aradra nekem a mandátumot. Ezt a napot soha el nem felejttem. Ledöntöttem a bálványt: Tisza Kálmánt.

A második amerikai propaganda-út.

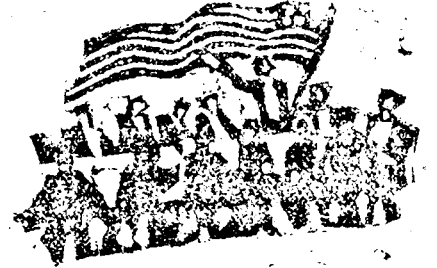
Hirtelen elhallgat, talán erőt vett rajta a huszonhárom esztendő előtti emlék, valahogy szégyeltem magam megzavarni őt hangulatában. Inkább széjjelnézek a nagy dolgozószobában, van itt látványos elég. A falakon rengeteg festmény, rajz, fénykép. Itt van Pataky Lászlónak egy nagy vászna, mellette Pállik Bélának a nagy magyar állatfestőnek egy gyönyörű képe. Azután Kossuth Lajos halotti maszkja, a nagy magyar a turini ravatalon, fényképek a régi választásokról, sok-sok csoportkép. Désy Zoltán nagyított fényképe, meg Washington György egy szép reprodukciója, az egykori koalíciós szövetkezeti pártok

vezérlőbizottsága csoportképben — ma már csak öten vannak életben az akkori nagy ellenzéki politikusok közül. Szlányi Lajos egy gyönyörű nagy festménye, meg amerikai fényképek, eredeti okiratok, sok-sok könyv és kis amerikai zászlók. Egy nagy és szép mult megmaradt emlékei.

És most megint előtör a kinéltetlen újságíró:

— Tovább, méltóságos ur, mondjon még valamit.

— Még valamit? Hát amikor 1914-ben másodszor voltam kiinn Amerikában agitációs körúton Károlyi Mihállyal, Buza Barnával, Héderváry Lehellal, Friedrich Istvánnal, Zlinszky Istvánnal, meg a hozzánk csatlakozott szociálista Kunfi Zsigmonddal, Newyorkban, a Hotel St. Regisben Károlyi Mihály vacsorát adott Newyork állam kormányzója tiszteletére. Tizenketten voltunk magyarok, mert eljött öt ottani magyar újságíró is s harmincegy amerikai. Mind nagy urak: bankárok, politikusok, főtisztviselők. Itt az a szokás, hogy külön szónokmester van, aki ötletszerűen szólít fel mindenkit a szónoklásra.

Egyszerre csak rám került a sor és az volt a feladat, hogy a szónoklatomból tűnjön ki a magyar nyelv minden szépsége és dallamossága. Feálltam, széjjelnéztem, mert nem készültem a beszédre. Tekintetem rátévedt a

Alegolosóbb és legjobb raglánok.

férfi- és nő

ruhák

Szántó és Komlós

cégnél. 3007

MEGNYILT

Rudolf Mosso
7022

S. EISENSTÄDTER

cluji (kolozsvári) cég

szücs és szörmeáruháza aradi fiókja

ARAD, Strada Alexandri (Salac-u.) 1. sz. alatt
Sándor (v. Kelet) hírlapiroda volt helyiségében.

HIREK

Hozzátok vissza a mosolyt a gyermekek arcára!

Folytatva a zetelaki testvéreink számára megindított gyűjtésünket, meghajlunk nehéz anyagi viszonyaink közepette is megindító áldozatkészségetek előtt. Közölve rövidesen gyűjtésünk eredményét, újra Hozzátok fordulunk, Magyar Véreink!

Kopott ruhában rossz cipővel, s talán üres gyomorral mennek a magyar gyermekek az iskolába. Tankönyv, tandíj és az iskoláztatás egyéb ezer kérdésének gondja kiül már az Ő arcukra is. Titeket kérünk, kiket az anyagi gondok még nem fosztottak meg az élet lehetőségétől, gondolatok vissza gondtalan ifjuságotokra és vegyettek le a gondot a gyermekek vállairól.

Zetelakánál áldozatkészségetek megállotta a próbát, hozzátok vissza a mosolyt a gyermekek arcára is.

Meleg testvéri szeretettel:

az orsz. Magyar Párt.

— Gyászrekviem az aradi tizenhárom vértanúért. Holnap, hétfőn október 6-án, az 1849-ben kivégzett tizenhárom aradi vértanú lelkiüdvéért gyászmise lesz az aradi minorita-templomban. Az alapítványi mise a szokott külsőségek mellett délelőtt lesz és azon szép számú közönség jelenik meg, hogy áldozzon a mártírok emlékének.

— Előkelő vendégek Aradon. Bibescu herceg, a román királyi automobil klub vezetője ma este több angol ur kíséretében Aradra érkezett. A város és a megye vezetői ünnepélyes fogadtatásban részesítették a vendégeket, akik a Központi szálloda részükre lentartott szobáiban töltötték az éjszakát.

— A szabadkai újságírósztrájk vége. A Szabadkán megjelenő „Hírlap” munkatársai sztrájkba léptek és bojkott alá helyezték a lapot. Tíz napi harc után a bojkottot fel kellett oldani, mert a lap a munkatársak nélkül is háborítatlanul teljes terjedelemben megjelent, viszont a lap tulajdonosai a sztrájkolókkal, mint testülettel nem voltak hajlandók tárgyalni, csakis egyénenként. Ennek a tárgyalásnak az eredményeként négy újságíró visszavett a vállalat, négynek pedig kisebb végkielégítést adott.

— A tisztviselői fizetések emelése — drágulásra vezet. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszteriumban tegnap ülést tartott a miniszteriumokat átszervező bizottság Georgiu pénzügyi államtitkár elnöklése alatt, aki ismertette Bratianu Vintilla pénzügyminiszter koncepcióit az új költségvetés összeállítására vonatkozólag. A tisztviselők fizetésének emelésére nézve a pénzügyminiszter még nem döntött, mert — bár szeretné emelni a tisztviselők fizetését — attól tart, hogy nem talál arra fedezetet, másrészt pedig a tisztviselői fizetések emelése maga után vonná az általános drágulást, mint az a legutóbbi fizetésemelés után is bekövetkezett, úgy hogy a fizetések emelése nem sokat segítene a tisztviselőknél.

— Fosztogatták az üzletet és a főnök nem tudott róla. A Haas Lipót linoleum-cég temesvári főraktárát már huzamosabb idő óta dézsmálják anélkül, hogy erről az üzletvezetőjének Popper Miksának tudomása lett volna. Egy belvárosi öreg aszszony levelet írt a temesvári sziguranára, amelyben értesíti az állam-biztonsági hivatalt a raktár fosztogatásáról. A sziguranca főnök két ügyes detektívet bízott meg a nyomozással. Rövid egy óra alatt a detektívek kiderítették a levél írójának kilétét és annak vallomása alapján letartóztatták a tolvajt Simon János boltiszolga személyében, aki beismerő vallomást tett. Bevallotta, hogy 39 gummiköpenyt lopott a cég raktárából és ezeket Kállay József, Kovács József, Weisz Imre és Bruck Bernát magánosok által értékesítette. A tolvajt holnap átadják az ügyészségnek.

Orest ur tiltakozik.

Orest ur klasszikus táncművész és mint ilyen esténként klasszikusan táncolt az aradi Központibárbán. Ez még nem baj, mert más is táncol klasszikust, még olyan is, akinek esetleg Pista, János vagy Péter a neve. Ellenben Orest urnak az exteriőrje egy kissé furcsa, olyan ugynevezett lányos, mert mivel ő szép hosszú hajat visel és cipellője is szép hosszú kivágott lakkcipő, hogy ugymondjuk, ez is kissé lányos. Ezek után rossznyelvek azt a hirt terjesztik, hogy izé, hogyismondjuk Orest ur, a klasszikus egy kissé hajlik a már régen elhunyt Moltke ur hajlamai felé. Ilyeneket és ehhez hasonlókat terjesztenek és rossznyeivi körökben hiszik is, amit terjesztenek. Orest azonban ez ellen erélyesen tiltakozik. Kért tennünket, utasítsanak vissza a vádakát, mert ugymond, lehet hogy ő kissé nagyon is klasszikus, lehet, hogy kissé tenyleg extravagáns és excentrikus, de az . . . sohasem volt. Sőt állítása szerint ellenkezőleg és sőt . . . O csakolyan ember, mint más, csak éppen az a kis baja van, hogy Orest a neve, hosszú hajat visel és klasszikus. De ezen ne csodálkozzunk, mert Nizsinszky, a nagy is így öltözködött és mégsem mondtak rá semmi rosszat. Mi elhisszük Orest urnak az igazát és kérjük a kétévelkedőket, higgyék el ők is, mert miként nem mind arany a mi fénylik, úgy nem minden hosszúhaj alatt dobog forró női, vagy legalább is moltkei szív.

— Tolvaj boltiszolga. Szabó Albert aradi porcellán és üveg nagykereskedő ma délben feljelentést tett a rendőrségen, hogy árukészletét állandóan lopkodják. A nyomozást Dragiciu Aurél nyomozóosztály főnök vezette be és még a délután folyamán sikerült a tettest letartóztatni. A lopásokat Gál Minály, a cég szolgálója követte el, akinek lakásán a lopott holmik egyrészt megtaláltak. A tolvajt letartóztatták és átkísérték az ügyészség fogházába.

— Eljegyzés. Somló Miksa, a Somló Testvérek cég behagya eljegyezte Schwarz Sámuel makói gyáros leányát Margitkát. (Minden külön értesítés helyett.)

— Folyik az eljárás Radó Kálmán ellen. Részletesen foglalkoztunk Radó Kálmán legújabb aradi botránnyával, aki barátaival erőszakosan behatolt özvegy Tennerné lakásába és csak a rendőrség igénybevételével lehetett a betolakodott örökségre vágyó fiatalembert a Zrinyi-uccai Lusz-tig-házból kiutasítani. Radó ellen a rendőrség magánlakásért büntügyi eljárást indított és az iratokat ma átküldte az aradi ügyészséghez. Nicolescu főügyész az iratok áttanulmányozása után megállapította, hogy Radó ügyében a járásbíróság jogosult ítélkezni, a fiatalember ugyanis nem hivatalból üldözendő bűncselekményt követett el, hanem Fejér Gábor aradi bankigazgató mint magánvádló kívánja az eljárást lefolytatni Radó ellen. Az ügyben Zih József táblabíró fog ítélkezni.

— Halálozás. Szigeti Oszkárné, született Bickel Ilonka ismert aradi uriaszony pénteken este hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Str. Cogalniceanu (Mikes Kelemen) ucca 34. számú gyászházból. Halálát előkelő és kiterjedt rokonság gyászolja.

— Szabadlábba helyezték ifj. Hehs Aladárt. Körülbelül két héttel ezelőtt tartóztatta le az aradi államrendőrség ifj. Hehs Aladár aradi fiatalembert, aki ellen többrendbeli feljelentés érkezett, hogy amerikai utlevelekkel csalásokat követett el. Pénzeket vett fel hiszékeny emberektől előlegképen és nem szerzett részükre amerikai utleveleket. — A vizsgálat során az ügyészség indítványára a vizsgálóbíró ifj. Hehs Aladárt vizsgálati fogságba helyezte. Jonescu vizsgálóbíró határozata ellen Hehs Aladár ügyvédje, dr. Bauer Félix útján felfolyamodást jelentett be az aradi törvényszék vádtanácsához. A vádtanács dr. Moldován Szilviusz semmitőszéki bíró, törvényszéki elnök elnöklete alatt ma ülést tartott és elrendelte ifj. Hehs Aladár feltételes szabadlábba helyezését.

— Soffőrvizsga Aradon. Az aradi államrendőrség autógyógyásznya közli, hogy a soffőrvizsga október tizedikén lesz.

— Szerencsétlenül járt aradi zongorahangoló. Sulyos szerencsétlenség történt a napokban Aradon. — Neumann Antal ismert aradi zongorahangoló egy családnál zongorát hangolt, amikor a zongora egyik hurja elpattant. A nagy erővel elpattant hur Neumann jobbszemét súlyosan megsértette. — Tegnap a Mann-szanatóriumban szállították, ahol dr. Duschnitz Kálmán aradi szemorvos konstataulta, hogy a jobbszemét el kell távolítani. Az operáció sikerrel megtörtént és a beteg állapotja ma lényegesen javult. A szerencsétlenül járt zongorahangoló iránt városszerte élénk részvét nyilvánult meg.

hatalmas terem falára, ahol magyar nemzetiszín zászló ölelkezteti az amerikai lobogóval. Megvolt a téma. És elkezdtem beszélni. Az amerikai zászlónak 13 sávja és 48 csillaga van. És beszéltem a negyvennyolcas Magyarországi szabadságvágyáról és az Amerikában már meglévő és megtestesült nagy szabadságról. A tizenhárom vértanú mártírújról. Párhuzamot vontam a kis Magyarország és a hatalmas Amerika között és minduntalan beleszóltam a 48-at és a 13-ai, a két végzetes és szent magyar számból. Sokáig tudtam erről beszélni és az amerikaiak bár nem értettek egy szót sem, mégis lenyűgözve maradtak székeiken. Amikor befejeztem, percenként zúgott a taps, ami még fokozódott akkor, amikor a szónokmester lefordította angolra szavaimat. Az amerikaiak odasereglettek körém poharaikkal és kijelentették, hogy soha szebben nem vehették volna ki egy beszédből egy nyelven minden zenei szépségét, gazdag melódiaját, mint az én szónoklatomból. Olyan nagyon boldog voltam akkor, olyan jól esik visszagondolni erre...

A bálványdöntő, az országos híri szónok és méltóságos ur ezután ráhajlítta fejét a széles íróasztalra és belemélyed egy románnyelvű polgári perirat tanulmányozásába... Csak úgy ötletszerűen jut most eszembe: megélhetés, gond, kenyér, 1924. és megváltozott helyzet.

Most lassan leereszkedik a mult biborfüggőre, a galéria elcsótvál... (Károly Sándor.)

Ép elmével az örültek házában.

A követségi titkár tragédiája. — Az angol diplomácia botránnya.

Londonból jelentik: Érdekes diplomáciai botránny foglalkoztatja az angol diplomata köröket. A róme janeirói angol követség titkára W. M. Steward feljelentést tett a brazilai angol követ Sir John Tilley ellen, hogy erőszakkal az örültek házába záratta azzal a kifogással, hogy elmezavart. A feljelentés szerint nemrég több rendőr behatolt lakásába és erőszakkal elvitte az örültek házába, a követ kívánsága szerint. Az örültek házában brazilai orvosok megvizsgálták és kijelentették, hogy tényleg örült. Barátai nagy harc után keresztülvitték, hogy európai orvosok vizsgálhítták meg Stewardot, akiről kijelentették, hogy elméje teljesen ép. Ekkor a brazilai kormány ugyancsak a követ kérésére, kiutasította a titkárt. A követ eljárásának oka az volt, hogy beleszeretett a titkár szép feleségébe és így akarta elválasztani férjétől. A Foreign Office a feljelentés nyomán vizsgálat megindítását rendelte el és Sir Maurice de Bunsen volt bécsi követ vezetésével vizsgáló bizottságot nevezett ki. A bizottság teljes felhatalmazást kapott az ügy megvizsgálására és a követ ellen indított fegyelmi vizsgálatra. Az ügy fejleményeit egész Anglia előkelő társasága feszült figyelemmel kíséri.

— Kerékpártulajdonosok jelentkezése. Az aradi államrendőrség felhívja az aradi kerékpártulajdonosokat, hogy igazolványaikért jelentkezzenek a rendőrprefekturán. Egyszers mind felhívja azokat a cselédeket, akiknek könyvük a rendőrségen van, jelentkezzenek érte.

— Circus Zoologic tegnap este tartotta Aradon megnyitó előadását nagyszámú közönség előtt, amely nem győzte csodálni az itt meg nem látott szenzációs attrakciókat. Ezek mellett első sorban felémeltre méltó Popescu igazgató oroszán csoportja, valamint a különösen idomított indiai vízi bivalyok stb. Az egyes számok között 10 bűnöző és komikus szórakoztatja a közönséget.

— Könyvek félárban Kerpelnél.

— A hölgyek csakis Rozsnyay-féle Serail-crémet használjanak.

— H. Sziklay Gizi tánciskolájában Aradon, október 8-án új táncoklon kezdődik kezdők részére.

— Legjobb tanít hegedűt, zongorát dr. Mezey, Zay, Arad, Strada Bratianu 21.

— Legolcsóbb szervizek Hajeknél Arad.

— Ne felejtse el! Alois Friedmann uriszabósa Arad, str. M. Garvin (Hunyadi-u.) 8 sz. alatt van.

— Angol tanfolyam az aradi kath. főgimnáziumban haladónak október 13-án d. u. 6-kor, kezdőknek 15-én félhétkor. Havi tandíj 100 lej. Angolból, franciából külön órákat is ad Szóják Rezső tanár.

Száz szerelmes levelet

kap naponta a pesti spanyol torreador. — De azért hü marad feleségéhez.

Budapestről jelentik: A magyar főváros hölgyei érdeklődésük központjában néhány nap óta egy elegáns, daliás torreador áll, aki a bikaviadalra jött, amelyet Budapesten akartak rendezni. A torreadorok Madridból érkeztek és fogadtatásuk ünnepélyesebb volt, mint a győztesen visszatérő olimpiászatlétáké. A hölgyek ezrével álltak a pályaudvar környékén és virágokkal dobálták a daliás férfiakat. A bikaviadalokat a hatósági tilalom folytán nem tarthatják meg, de az érdeklődés nem fordult el a torreadoroktól. Vezetőjük Boltano Emilio, akinek neve egész Spanyolországban ismert, mint a legjobb torreador. A 29 éves elegáns torreador szállodája körül állanulán korzózik néhány szép hölgy és budapesti tartózkodása alatt naponta átlag száz szerelmes levelet kap a szép pesti leányoktól és asszonyoktól. Azonban a torreadort nem tántorította meg a sok levél és kacér pillantás, mert mint egy budapesti újságírónak elárulta, otthon szép felesége és két gyermeke várja és a ritkaságban levő hü férjek osztályába tartozik. Mint Boltano az újságírónak elmondta átlag 10.000 pesét kap minden viadal után és többször fellépett az angol királynő és a walesi herceg előtt, akiknek a mutatvány nagyon tetszett és ki is tüntették a daliás torreadort, akiért a pesti asszony és leányszívek most olyan hevesen dobognak...

Sényi Miklós a pesti kontremín letörője.

A nagy „Szalámi” harc érdekes részletei. — Hogyan történt a kontremín letörése. — Három nap alatt háromszorosára emelkedett a Szalámi-részvény ára.

(Saját tudósítónktól.) A budapesti tőzsdén ezen a héten az igazalmak a „Szalámi”-részvények körül támadtak. A szalámi gyárak szindikátusa letörte a budapesti híres kontremínöröket: Hofmann Gusztáv, Heim Jaques és társait, akik közül többen örizetben vannak, egyeseknek pedig sikerült megszökniük. A kontremín letörésében tevékenyen részt vett Sényi (Seidner) Miklós ismert, előkelő budapesti pénzember az aradi Seidner család tagja, akinek eme közgazdasági ténykedése Budapest pénzügyi világát élenként foglalkoztatja.

Ma Aradra érkezett Budapestről egy aradi vállalkozó, aki teljes részletességgel ismeri a „Szalámi”-kontremín bukását és ennek előzményeit. Az érdekes tőzdekampányt a következőkben mondotta el a Közlöny munkatársának:

A Magyar Szalámi gyáraknak, amelyhez több nagy német gyár is tartozik, alaptőkeemelésre volt szüksége. Az alaptőkeemelést nem sikerült végrehajtani, mert a tőzsdé aránytalanul alacsonyan jegyezte a Szalámi részvényeket és a külföld érdeklődését sem tudták felkelteni a szalámi gyárak iránt. Dr. Mohr Béla a szalámigyárak részvényese és igazgatója elhatározta, hogy szindikátust alakít, mert így remélte a tőkeemelés lehetőségét. A szindikátus megalakult és ebben többek között dr. Mohr, Péri Dezső és báró Soltzberger is helyet foglaltak. A szindikátusnak sikerült a tőkeerős bécsi Central banktól megfelelő kölcsönt szerezni. Ezzel a pénzzel összevásárolták Budapesten az összes szalámi részvényeket, azzal a szándékkal, hogy külföldön helyezik el és ezzel sikerül a külföld figyelmét a magyar szalámigyárak felé fordítani. Dr. Mohrnak sikerült is a külföldön elhelyezni a részvényeket, még pedig olyan feltételek mellett, hogy 5—10 éven belül a részvények nem adhatók el, de viszont a szindikátus garantálta, hogy a budapesti tőzsde nem fogja 550.000 koronás árfolyam alatt jegyezni a Szalámi-gyár részvényét.

A „Szalámi”-részvényeket ekkor szokás szerint megkontremínálták, mert nem bíztak abban, hogy a szindikátusnak elegendő tőkéje lesz az árakat fentartani. A kontremínnek nem sikerült az árakat leszorítani. Ekkor a kontremínörök olyan szalámi részvényeket adtak el, amelyek nem is voltak birtokukban és így az eladott árut nem tudták szállítani.

A Szalámi szindikátusnak közben pénzre volt szüksége és több kisebb banknál és tőzsdetügynöknél részvényekre koszt pénz kölcsönöket vettek fel. Amikor néhány nap múlva a szindikátus visszakérte a letétbe helyezett Szalámi részvényeket, a koszt pénz-kölcsönzők kijelentették, hogy a részvényeket értékesítették. Dr. Mohr az ügyészségen feljelentést tett ezek ellen akik a letétbe helyezett részvényeket a kontremínörök kezeihez juttatták. Az ügyészség arra az álláspontra helyezkedett, hogy ez közönséges sikkasztás és megindította a feljelentett bankok és tőzsdetügynökök ellen a bünvádi eljárást. Így sikerült a kontremín megbuktatni. Sényi (Seidner) Miklósnak egyik legnagyobb része volt a kontremín megbuktatásában, mert dr. Mohrral együtt, mint annak végrehajtója ő készítette elő a kontremínörök bukását. A kontremín bukásakor a Szalámi részvényt 550.000 koronás árfolyamon jegyezték a budapesti tőzsdén, a bukás után három nap alatt azonban a Szalámi-részvények árfolyama 1.500.000 koronára emelkedett.

A kalap és a buby-fej.

Ilyenkor ősszel, barátom a nős ember ilyeneket szokott mesélni:

— Nőmmel bementem a kalapüzletbe. Nem új kalap, csak némi átalakítás. A „csak némi” viszont így történik: a madame elveszi a kalapot műértőleg megnézi, majd röviden és sokatmondóan ezt mondja:

— Na, igen. Meglesz. Ötszáz.

— Pár pillanatnyi csend. Ezután a madám leveszi a kalapról a szallagot, megfordítja és visszatesszi megint. A csokor eddig a jobboldalon volt, most a balra esik. Ez az átalakítás. Kész. Nőm kifizeti az ötszázat, mire én vagyok kész. — Bejön egy másik ur, másik hölgyvel. Ugyanaz a jelenet. Átalakítás, műértői szemle. Ár: hatszáz. Leveszi a szallagot, megfordítja, visszatesszi. A csokor előbb a baloldalon volt, most a jobbra esik. A jobboldal drágább. Kerestem száz lejt.

Még ilyeneket is szokott mondani: — Nőm levágatta a haját, mert ő is „buby” akar lenni. Belenyugodtam. Eddig a haja pont a háta közepéig ért, most már a vállait verdeste. Másnap ismét levágatott öt centit, mert mint mondotta, még mindig nagyon hosszú. Harmadnap már csak a fülig ért a haja és a nyaka olyan szép borostás volt, mint a bonvivan arca, amikor három napig nem borotválkozott. Negyednap megjegyeztem, hogy nem találja még mindig tulhosszunak a haját. Erre ő azt válaszolta, hogy: tényleg és

ötödnap megint levágatott négy centit. Most már csak fejbubiján volt egy kis haj és hasonlított a kutyafejű tatárokhoz. (Történelem, II. Béla, 1241. 193. oldal.) Hatodnap nullás géppel kopaszra nyíratta fejét és most már teljesen „buby” feje van.

— Ma van a hatodik nap és csak arra vagyok kíváncs, hogy mi lesz a hetedik napon?... (k. s.)

Mold József

pört indít vádlói ellen.

(Kártérítési kereset Pop vasutigazgató, Patruban Gergely, Adamescu Miklós és Mandrea Demeter volt vasuti főfelügyelők ellen.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi törvényszék néma folyosója egy zömök ember neliéz lépteitől visszhangzik. A járkáló Mold József, volt vasuti főfelügyelő... A nevét mindenki ismeri és Aradon személyesen is, széles körben ismerik. Két évvel ezelőtt tett belőle híres ember, amikor hét rendbeli gyilkossággal és egymillió lej állami pénz elsikkasztásával vádolva az ügyészség foglázába került. Az azóta eltelt két év alatt a nagy pör befejezést nyert. A vizsgálobíró végzéssel megszüntette Mold ellen az eljárást, mert az ellene emelt vádak nem láttak beigazoltnak. És most újra megjelent a törvényszéken Mold József. Megszólított, mi járatban van most a törvényszéken?

— Erősen dolgozom kedves uram — válaszol Mold. — Azon fáradozok, hogy a jogtalanul lefoglalt és bűnjelként kezelt értékeimet visszakapjam az ügyészség bűnjelraktárából. Azonkívül csak most — a befejezés után — kezdhettem meg ügyem iratainak áttanulmányozását. Erre szükségem van, mert vádlóimmal szemben, akik nevemet beszennyezték és a legsúlyosabb vádakkal illetek, retorzióval akarok élni.

— Még elgondolni is borzasztó — folytatja — hogy lelketlen emberek mit csináltak velem. — Mint mondtam, ezekkel szemben retorzióval élek. Pert indítok mindazok ellen, akiknek részük van abban, hogy engem hamis vádak következtében elbocsátottak állásomból és hosszú, kilenc hónapig rabságban tartottak. Hatóság előtti rágalmozásért, hamis vádaskodásért és hamis tanúzásért pert indítottam Patruban Gergely, Adamescu Miklós, Mandrea Demeter volt vasuti felügyelők és Pop Octávián kerületi vasutigazgató ellen. A legfelsőbb semmitőszéknél pedig kártérítési pert indítok a vasut ellen, mert kihallgatásom nélkül, a fegyelmi eljárás mellőzésével elbocsátottak állásomból. Azonkívül erkölcsi és anyagi kártérítésért is pert indítok Pop vasutigazgató és az említett három felügyelő ellen. Életem egyik legfontosabb célját képezi, hogy bosszút álljak vádlóimon, vagyis elégtételt szerezsek magamnak. Ezeket a pereket néhány napon belül megindítom és igyekezetem oda irányul, hogy minél hamarabb tárgyalás alá kerüljenek az általam indított peres ügyek.

Furcsa asszonyi bosszu.

Amikor fényképfelvétel készül a randevuról. — A legújabb aradi válás története.

(Saját tudósítónktól.) „Nincsen veszedelmesebb ellenség egy megsértett asszonynál...” mondta az ókori bölcsök valamelyike és a bölcs mondás igazságát az ókortól kezdve napjainkig nagyon sokan tapasztalták. E mondást azonban egy ismert aradi szépasszony, ugylátszik nem ismerte és így következett be az alábbi furcsa eset, amely bő témát szolgáltat most a pikantériát kedvelő aradi szalonoknak. A történet hőse egy szép barna asszony, aki különös módot talált arra, hogy bosszuvágyát kielégítse. Az áldozat egy szintén általánosan ismert szökeség, kinek férje a kereskedelem rögös útján keresi meg feleségének a különböző új őszi divat kreációkat.

A történet a Hegyalja felé haladó villamosban kezdődik. Az egyik kocsiiban utazott a barna asszony férjével, egy magasrangú tisztviselő rokonával és néhány ismerőseivel. Ugyanabban a fulkében utazott a szökeség is ugyancsak férjével és ismerőseivel. A két asszony között már régi a harag és a szöke elhatározta hogy a villamos kocsiban végez régi ellenfelével. Odahívta a barna társaságában levő férfiak egyikét és beszélgetésbe elegyedett vele. A beszélgetés folyamán hangosan megjegyezte, hogy tudomása szerint a barna asszony társaságában levő rokon, egyáltalán nem rokon és közöttük sokkal diszkrétebb kötelek vannak. A megsértett nő sirni kezdett, férje harciasan mérte végig a sértő asszony férjét, aki feleségét karon fogta és egy másik fulkébe távozott.

Az eset megtörténte óta hónapok teltek el, azonban az idő nem csillapította a megsértett hölgy bosszuvágyát. Egy véletlen folytán megtudta, hogy a sértő szöke asszony férje távollétében gyakrabban keresi fel egy idősebb aradi aranyifju lakását. Bosszura gondolt és fényképezőgéppel kezében lesben állt az aranyifju lakásával szemben levő parkban. Az első nap nem hozott sikert, mert a szöke nem mutatkozott. A második napon azonban siker koronázta kitartását, az ellenség átlépte a szemmel tartott kaput, a gép zárja csettent és kész volt a felvétele. Ezután egy közelben levő toronyóra iránította a gépet. Délután félhárom volt. De még ezzel nem elégedett meg. Leült az egyik padra és türelmesen várt, amíg a másik kijött a kapun. A zár újra csettent, a toronyóra ezuttal félnégyet mutatott. A férj pedig néhány nap

mulva négy sokatmondó fényképet kapott, egyiken a következő felirással: — 'Az asszony ingatag... Azóta vésztiósló csend van, de amint a beavatottak tudni vélik, az ügy folytatása az aradi törvényesék fekete taláros birái előtt lesz.

amikor a szökeség és férje között kimondják a válást... A megelégedett barna asszony pedig hódító toillettekben sétál tovább megelégedetten a korzón, tekintetre sem méltatva legyőzött ellenfelét...

KÖZGAZDASÁG

Ankét a készpénzhiány ügyében.

Külföldi kölcsönért aranyfedezet. — A deflációs politika jó eredményeket mutatott fel.

Bucurestiből jelentik: A fővárosi bankok képviselői ma értekezletet tartottak a Banca Nationala nagytermében, hogy a készpénzhiány kérdésében elhatározásra jussanak. Az értekezleten több érdekes felszólalás történt, azonban a készpénzhiány kérdésének megoldása tekintetében nem tudtak egységes megállapodásra jutni. Először Protopopescu, a Banca Agricola igazgatója szólalt fel, akinek véleménye szerint a készpénzhiányt a valuta stabilizálására szükséges intézkedések késedelmes életbeléptetése idézte elő. Javasolta, hogy a Banca Nationala vegyen fel külföldi kölcsönt és annak fedezésére aranyat deponáljon a külföldön, ahogyan azt Franciaország tette a Morgan kölcsönnél. Bercovici bankár a javaslat ellen foglalt állást, mert szerinte a Banca Nationala aranykészlete a forgalomban levő bankjegyek fedezésére szolgál, ennélfogva nem vihető ki az országból. A készpénz

hiány folytán előálló krízis ma már elérte tetőpontját s ezért érellyes és gyors intézkedésre van szükség, hogy iparunkat és kereskedelmünket megmentjük. Ormula, a Banca Nationala kormányzója kijelentette, hogy a bank a mai helyzetet tekintve, nem szathat a deflációs politikával. Biztosította azonban, hogy a Banca Nationala segítségére kíván lenni a pénzügyi piacnak, de egyben kérte a bankokat, hogy redukálják leszámítási hitelüket, erőlyesen hajtsák be kintlevőségüket és fizessék meg a Banca Nationalával szemben fennálló tartozásaikat. Hangsúlyozta, hogy a deflációs politika jó eredményeket mutatott fel és a helyzet egyre javul. Beszéde végén megnyugtatta a bankok képviselőit, hogy a Banca Nationala nemcsak az állami, hanem az általános pénzügyi érdekeket is szem előtt tartja és egyetlen intézkedést sem enged a készpénzhiány miatt válságba jutni.

A lej emelkedése Zürichben.

2.75-re emelkedett az árfolyama.

A lej ma újból emelkedett Zürichben. A tegnapi 2.70-es zárókurzusról, a mai nyitásban 2.72.50-re ugrott, a zárlatban pedig elérte a 2.75-ös magasságot. A devizapiac lanyha volt.

HELYI VALUTAÁRAK. (Október 4.) Francia frank 10.20, svájci frank 36.50, dollár 184, dinár 2.72, szokol 5.72, lira 8.48, angol font 855. Kifizetések: Budapest 410, Bécs 374, Prága 5.68, Zürich 36.40, Milano 8.44, London 852, Páris 10.10, Newyork 186, Belgrád 2.68.

ZÜRICHI NYITÁS. (Október 4.) Amsterdam 202.37.50, Newyork 523.50, London 2337, Páris 27.60, Milano 22.92.50, Prága 15.60, Budapest 0.0068, Belgrád 7.27.50, Bucuresti 2.72.50, Varsó 0.0001, Bécs 0.0073.50.

ZÜRICHI ZÁRLAT. (Október 4.) Amsterdam 202.50, Newyork 523, London 2330, Páris 27.50, Milano 22.87.50, Prága 15.60, Budapest 0.0068, Belgrád 7.25, Bucuresti 2.75, Varsó 0.001, Bécs 0.0073.90.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Október 4.) Kifizetések: Páris 10, London 845, Newyork 189, Milano 8.28, Zürich 36.50, Bécs 0.0027, Prága 5.68. Valuták: Napoleon 760, aranyárka 43, léva 1.30, török lira 1.05, angol font 840, francia frank 10.40, lira 8.50.

svájci frank 36, drachma 3.60, dinár 2.60, dollár 189, lengyel marka 0.0003450, osztrák korona 0.0027.50, magyar kor. 0.0025, szokol 5.60.

— Eladott aradi ingatlanok. Szilbereisz Márton és neje eladták a Str. Faurilor 39d. sz. házat 78.000 leiért Soldán Uros és nejenek. — Bodnár János és neje eladták a Calea Andrei Saguna 190 sz. házat 210.000 leiért Kralits Béla és nejenek. — Bakos Lajos és neje eladták a Str. Orient 73 sz. házat 30.000 leiért Stefik Mihály és nejenek. — Szarvadi István és neje eladták a Calea Saguna 15 sz. házat Zilahi Ferenc Gábor és nejenek 80.000 leiért.

JACKIE COOGAN

a KIS BOHOC főszerepében és egy kétfelvételűs vigjáték az aradi

Uránában.

Előadások kezdete ma, vasárnap 3, fél 5, 6, fél 8 és 9, hétköznap fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor.

Vasárnap délelőtt 11 órakor gyermekmatiné

JACKIE COOGAN a KIS BOHOC főszerepében. Belépő-díj 10 lej.

Háztulajdonosok kongresszusa Timisoaran.

(Az üzletek szerződéséről s a lakberek emeléséről tárgyal a nagygyűlés.)

(Saját tudósítónktól.) A timisoarai Háztulajdonosok Egyesülete október 26-ra az ország összes háztulajdonosait kongresszusra hívta meg. A szeptember 7-én Sibuban megtartott nagygyűlés ugyanis nem vezetett a kívánt eredményekre, mert azon főleg a regátbeli küldöttségek vettek részt, míg az erdélyi és bánáti háztulajdonosok szövetségei csak gyéren képviseltették magukat és csupán a vita végén jutottak szóhoz. A timisoarai kongresszuson fontos szervezeti ügyeken kívül a lakásrekvirálások, főleg pedig az üzleti szerződések 1925. május elsején tul való meghosszabbításának ügye kerül szóba. Egyik fontos tárgy még a kongresszusnak az 1927. májusig meghosszabbított lakberek emelése, illetve fokozatos aranyparitás felé való megállapítása lesz. A sibiui kongresszuson nagy visszatetszést szült a háztulajdonosok körében, hogy egyetlen száz képviselő sem vett részt, pedig — a háztulajdonosok meggyőződése szerint — éppen az érdekelt országgyűlési képviselőknek volna kötelességük, hogy a háztulajdonosok kívánalmairól alapos tájékozódást szerezzenek. A timisoarai kongresszusra a bánági képviselőket és szenátorokat a rendezőség személyesen hívja meg. A kongresszuson szóba kerül még a vidéki háztulajdonosok csatlakozása a timisoarai központhoz, mivel a nagyobb bánági városok és községek, mint Zombolya és Lugoj, Karánsebes, Oravica stb. Timisoaran erős érdekszövetséget találnak. Mint értesülünk a háztulajdonosok Aradról is nagy számban vesznek részt a timisoarai kongresszuson.

Dr. Reményiné

női kalapszalonzában

Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12.

5650

legmodernebb párisi modellek kaphatók, jutányos áron alakítások és díszítések modellek szerint leggyorsabban eszközöltetnek. — Ugyanott estélyi és színházi fejdíszek kaphatók és készíttetnek. — Hivatalnoknőknek árendemény. Dr. Reményiné.

SPORT

O Bajnoki football mérkőzés az AAC. sponttelepen f. hó 5-én az Olympia I.-AAC. I. csapatok között d. u. 4 órakor. Ezt megelőzőleg fél 3 órakor Kinizsi Oldboy I.-AAC. Oldboy I. csapatai között jubileumi vándordíj döntő mérkőzés.

Az igazgató ur milliói.

Panamák egy nagy magyar köszénbánya vállalatnál.

(Budapest, október 4.) A budapesti járásbírósa ma tárgyalta a Magyar Általános Köszénbánya részvénytársaság igazgatójának, Baron Józsefnek az ügyét. Baron pert indított a társaság ellen, mert az elbocsájtotta és nem volt hajlandó egy évi fizetését: 220 millió koronát neki kifizetni. A mai tárgyaláson a részvénytársaság jogi képviselője kijelentette, hogy az igazgatót azért bocsájtották el, mert visszaéléseket követett el a társaság kárára. A társaságnak az hívta fel figyelmét, hogy Baron nagylábon élt, a Vörösmarthy-uccában palotát vásárolt, a Trombitás-uccában pedig villát építtetett magának. De ezenkívül is reudkivül költséges életmódot folytatott és az a gyanu merült föl, hogy az igazgató a napiáraknál jóval drágábban vásárol a társaság részére egyes anyagokat, ezért províziót kap és nagy jövedelmei innen származnak. A társulat ügyvédje szerint Baron igazgató lemondott és minden végkielégítés nélkül hajlandó volt azonnal távozni. A társaság azt a vádat emelte többek között Baron igazgató ellen, hogy a társaság részére megrendelt írógépeken horribilis összegeket keresett. Az ügyvéd szerint több száz milliós kára van a vállalatnak ebből kifolyólag. A gépeket állítólag 80-90 százalékkal a napi áron felül vásárolták. Ezzel szemben az írógépkereskedők és tisztviselők eskü alatti vallották, hogy sem Baronnak, sem hozzátartozóinak sem províziót, sem ajándékot nem juttattak. A társulat több volt tisztviselője, akik szintén megvádolták az igazgatót, a mai tárgyaláson vallomásaikat visszavonták. Kijelentették, hogy a vádakról csak hallottak egymásról, de azok alosságáról nem voltak meggyőződve. A tárgyalást folytatják.

Könyvujdonságok,
papír és írószerek

Sándor (volt Kelet) Hirlapirodában Arad. 10181

MOZI

xx Feydeau-vígjáték bemutatása ma vasárnap az Apollóban. A „Maxim-mulató csillaga” (Osztrigás Mici) címen Feydeau György bájos operettje után készült szalonvígjátékot mutatja be vasárnap az Apolló mozgósínház. Francia ötletességgel megírt váratlan és szellemes fordulatokkal tarkított kedves vígjáték ez a film, minden jelenetével egészen új mulattató helyzetet teremt. A főszerepet P. Menicheli alakítja bájos közvetlenséggel. A nagyszerű vígjáték vasárnaptól szerdáig szerepel az Apolló mozgósínház műsorán.

xy Ma vasárnap a mozielőadások

A háziasszony kedvenc szappanja

a kiadóságában és tisztítókéességében páratlan

„Szarvas” védjegyű Schichtszappan

Lloyd 2278

2651-1

3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órákor kezdődnek.

xx Az Apollóban hétfőtől az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órákor kezdődnek.

xx Édes, drága, bájos és a dícsízők számtalanja hangzott el az Urániában a tegnapi legújabb Jackie Coogan-film — A kis bohóc — bemutatója alkalmával. Talán az egész földkerekségen nincsen olyan ember, ki ne hódolna Jackie Coogan isteni adományú utólréhetetlen művészetének. De meg is érdemli a dícséretet, mert A kis bohócban ismét olyat produkált, mellyel örökké a nézők szívébe lopta magát. A kis bohóc még 3 napig, vasárnaptól keddig marad műsorán. A kis bohócön kívül egy egészen új amerikai vígjáték is vetítésre kerül. Ma vasárnap az előadások 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órákor kezdődnek. Holnap, hétfőtől pedig fél 5, 6, fél 8 és 9 órákor. Vasárnap d. e. 11 órákor gyermekmatiné az Urániában. Belépődíj 10 lei.

**SZEPKESZTŐI
ÜZENETEK**

Feri. Ha már oly nagyon férfinak érzi magát, hát tudjon lemondani a más menyasszonyáról. Ez is férfias erény. Az pedig épen nem volt komoly férfira valló dolog, hogy annyit kacsmargott a leány után, holott, tudta, hogy már menyasszony, míg fülleg szerelmes lett bele. Tessék csak lemondani! 23 éve mellett még könnyen feledhet. — K. J. Minden attól függ, mit ítélt a bíróság a törvény alapján. Ha mind a két gyermeket a feleségének ítéli, az ön vagyoni viszonyaihoz mérten szabja meg az elvált nőnek fizetendő gyermektartási díjat is. — Szimpátia. Boldog, akinek egyéb gondja nincs, mint hogy az Új hadseregébe hogyan lehet belépni. Legyen nyugodt, az olyan emberbaráti egyesület, melynek nők is lehetnek tagjai, sőt tisztek is lehetnek ebben a hadseregben; csak az a baj, hogy nálunk még nem alakult meg az Új hadsereg. — Előzetes. Általános alsós szabály, hogy a bementő köteles a száraz megcsinálni és ha nem a bementő, hanem a partnere csinálta meg, akkor a felvívóval szemben nem érvényesíthető. —

**Maxim mulató
csillaga**

(Osztrigás Mici)

szenzációs szalon vígjáték bemutatása ma, vasárnap, hétfőn, kedden és szerdán az aradi

Apollóban

P. MENICHELII-vel. 20025

Generálist buktatott egy koszoru.

Amikor az ezredes nagyobb hatalmu volt a mindenható tábornagynál. — Hogyan tört ketté báró Edelsheim-Gyulai katonai karrierje. — Budapest teljhatalmu parancsnoka mint csöndes aradmegyei földesur.

Lukácsy Lajosnak „Esetek az életből” című könyvéből.

1886. május 26-án izgatott napja volt Budapestnek. Izzó cikkeket irtak a lapok, lángolt a főváros közönsége. Ezer és ezer ember járta be a főváros uccáit, tüntetve felhangzott az uccán született alkalmi dal:

Abcug Tisza, abcug Csáky,
Abcug báró Fejérváry,
Abcug a mameluk kormány,
Eljen a magyar alkotmány,
Eljen a hazai!

Katonai és rendőri járatok vonultak fel, mintegy 600 tüntetőt tartóztattak le, bevették a Lloyd-épület I. emeletén a szabadelvűpárt összes ablakait, egész Budapest a forradalom képét mutatta.

De hát mi is történt és mi okozta e felháborodást? Janszky ezredes Budavár bevételének 37-ik évfordulóján tisztjelvel együtt megkoszoruzta a Szent Györgytéren álló Hentzy tábornok szobrát, aki 1849-ben a magyarok elleni útközvetben Budavár védelmében elesett. Az országgyűlésen két függetlenségi képviselő meginterpellálta Tisza Kálmán miniszterelnököt emiatt, aki tapintatlannak és helytelennek bélyegezte Janszky ezredes eljárását.

Báró Edelsheim-Gyulai tábornagya, akkor Budapest főváros főhadparancsnoka volt. Az esemény történetéről nem volt tudomása, mert az estét családjának körében Budán a lakásán töltötte. Amikor másnap a hivatalában olvasta az újságokat, ő is végtelenül felháborodott, rögtön hívatta Janszky ezredesét, ő is helytelenítette Janszky eljárását, mulasztással vádolta, hogy neki ezen tényéről sem előzőleg, sem utólag jelentést nem tett. Janszky rezignáltan hallgatta a korholást, egy szóval sem védekezett, sőt arra kérte őt, pártolja a nyugdíjba vonulását. Edelsheim báró azonban tudára adta, hogy bár sulvos hírbát követett el a magyar nemzet ellen, de ez még sem indok arra, hogy egy oly kiváló katona emiatt

nyugdíjba vonuljon. Aznap délután maga báró Edelsheim-Gyulai tábornagya is átment Budapestre és Tisza Kálmán társaságához szegődött, aki néhány minisztertársaival és kormányparti képviselővel a „vigárda” előtt, a budapesti előkelő közönség előtt látogatott Hangli-kioszkban időzött. Alig foglalt a társaságban helyet, amidőn a mellékuccából nagy tömegek vonultak elő, lármázva, kiabálva, s midőn megláták báró Edelsheimet és Tiszát, hangosan abcugoltak és őket záptojással és rothadt almával hajigálták meg. Báró Edelsheim izgatottan távozott, rögtön a Janszkyt, közölte vele, hogy már most ő ajánlja neki, vonuljon nyugdíjba és e célból neki nyolc napi szabadságot adott. Janszkynek azonban úgy látszott ezee ágában sem volt, hogy nyugdíjzattassa magát, hanem egészen Bécsbe ment panaszra Albrecht főherceghez, az osztrák-magyar monarchia összes katonai hadereje főparancsnokához.

Tisza Kálmán parlamenti válasza után és hogy Janszky Budapestről eltávozott, a kedélyek némileg megnyugodtak. Néhány nap múlva azonban báró Edelsheim azt olvasta a Pester Lloydban, hogy Janszky ezredes Székesfehérvárt a helyőrség katonáit vizitálja. Rögtön összeköttette magát telefonon a székesfehérvári katonai parancsnoksággal, ahonnan az újság hírére megerősítették. — Tisztában volt a helyzettel, hogy intrika készült ellene. Albrecht főherceggel nem a legjobb viszonyban állott, mert nem akarta elismerni a főherceg katonai tehetségét, ami közöttük nem egy konfliktusra adott okot. Jogos felháborodásában, hogy a hadügyminisztériumban az ő megkérdése és tudta nélkül cselekedtek, Janszky kiküldetése tárgyában, éles hangú táviratot menesztett oda, amelynek következtében másnap, vagy harmadnap báró Beck

**Mindennemű szőrmeárak leg-
jutányosabban beszerezhetők I. NAGY SZÜCS üzletében, ARAD, Strada
Alexandri (Salacz-uca) 5. sz.**

altábornagy, a császár főhadse-
gédje jelentkezett báró Edelsheim
nál, ajánlatot tett neki az uralko-
dó megbízásából, *akar-e báró
Edelsheim-Gyulai Bécsben a ne-
mes udvari gárda kapitánya, vagy
pedig Bosznia katonai helytartója
lenni?* Edelsheim-Gyulai tisztá-
ban volt a helyzettel és kijelentet-
te, hogy majd írásban válaszol a
kérdésre. Íróasztalához ült és rö-
vid levélben *beadta lemondását és
kérte nyugdíjaztatását.* Egy idő-
ben történt, hogy Albrecht főher-
ceg Szarajevóban egy nagy katonai
ünnepélyen nagy elismeréssel
nyilatkozott Janszky ezredes té-
nyéről és Hentzy érdemeiről és
Beberédi volt osztrák állami mi-
niszter éleshangu átiratot intézett
Tisza Kálmánhoz a Janszky-ügy-
ben a parlamentben mondott be-
széde miatt.

Ezen események elérték meg
báró Edelsheim-Gyulaiban nyug-
díjba vonulását. Bejelentette a had-
ügyminisztériumban, hogy nyug-
díjaztatja magát, s kéreleme elin-
tézéséig azonnal szabadságra
megy. Írt nekem és felkért, hogy
10-12 napra menjek ki vele arad
megyei zarándi birtokára. Más
években, ha Zarándon voltunk,
egész napom a gazdaságban, er-
dőn, mezőn szórakoztunk s látó-
gatásokat tett a szomszéd birto-
kosoknál, most szobájába zárko-
zott s csak az ebédnél és vacsorá-
nál találkoztam vele, s a különben
mindig jókedvű ember most zár-
kózott és mogorva volt s csak a
legszükebb esetben beszélt.
Harmad napon, midőn feltűnt ne-
kem szokatlan viselkedése, kér-
dést intéztem komornyikjához,
hogy tulajdonképpen mi a baja a
kegyelmes urnak és mit csinál
egész nap a szobájában? A komor-
nyik felvilágosított, hogy a ke-
gyelmes ur egész nap ír, fel le sé-
tál a szobájában és neki is meg-
tiltotta, hogy háborgassa, csak
akkor jöjjön be, ha csenget. Né-
hány nap mulva aztán meguntam
a mulatságot, bementem hozzá
és udvariasan jóakarattal figyel-
meztettem, hogy egészségének
árt ha oly erős, vérmes egyén,
mint ő folyton a szobában ül és
dolgozik és ajánlottam neki, hogy
naponként néhány órát sétáljon a
parkban és szórakozzék. E'te a
tollat, hátra dőlt a karosszékre és
elgondolkozott.

— Köszönöm a figyelmet, de
éppen készen is vagyok — mon-
dotta — s elém tett egy több levél-
ből összefűzött irást, melynek az
volt a címe: „Pro memoria in der
Janszky'schen affaire”. Elmon-

dotta aztán, hogy még átolvassa
s újból leírja a császár részére, a
mit neki személyesen őnjait átad-
ni. Elmondotta, hogy, részletesen
és igazsághoz hiven megírta az
egész esetet, s ezzel fejezte be a
memorandumot: „Ha nem így cse-
lekedtem volna, akkor megérde-
meltem volna a velem elkövetett
igazságtalan és méltatlan eljárást,
így azonban nem”.

Néhány hét mulva azután ér-
tesítést kapott báró Edelsheim-
Gyulai, hogy a király őt Ischlben
fogadja. Legelső találkozásunk-
kor elmondotta nekem a kegyel-
mes ur ischli fogadtatását a csá-
szár által, aki őt nagyon szívélye-
sen fogad és az udvari etikette
ellenére leültette: mert tudvale-
vőleg a császár előtt még a mi-
niszterelnök is állva referál s mi-
denkinek állnia kellett akit fogad-
dott.

Amidőn báró Edelsheim-Gyula-
lai ragaszkodott lemondásához,
azt mondotta neki a császár:

— Jó, jó, de hát ki fogja Őnt
pótolni.

— Felsőleges uram, jön egy más
valaki, aki az én dolgaimat lehet,
hogy rosszabbul, de lehet, hogy
jobban fogja csinálni, de mégis
megcsinálja. A történelem beigar-
zolta, hogy még a nagy Bismarck
sem volt pótolhatatlan!

A császár még arra kérte
Edelsheim-Gyulait, aki akkor még
60 éves sem volt, hogy azon nem
várt esetre, ha a haza és a trón
veszélybe lesz, ismét a tettek me-
zejére lép és aktiváltatja magát,
amit báró Edelsheim-Gyulai meg
is ígért. A császár ekkor szívélye-
sen vett tőle bucsut és távozása-
kor személyesen adta át a báró-
nak az egyik legnagyobb osztrák
rendjelet, a Lipót-rend nagyke-
resztjét, s a hivatalos lap nem
sokára hozta a nyugdíjaztatását.

E hír újból lázba hozta a fővá-
rost. Edelsheim-Gyulai bárót a
nemzet martirjának tekintették, a
hol csak megjelent ovációkban ré-
szesítették; a legnagyobb népszere-
lésnek örvendett, ha uccán
vagy nyilvános helyen megjelent.
A nők zsebkendőket lobogtattak
feléje, a férfiak magasra emelt
kalappal éljeneztek, ugyannyira,
hogy pár hétre elkeltett Buda-
pestről utaznia, míg elfelejtik az
embert a történeteket, amíg a ké-
délyek jecsendesülnek.

Báró Edelsheim-Gyulai elköl-
tözött Budáról a főhadparancs-
noki palotából és helyét gróf Pe-
jacsevich tábornoknak adta át.
Uj lakásán, az Andrássy-utl gróf
Zichy-palotában még meg sem

melegedett, amidőn váratlanul
Rudolf trónörökös látogatta meg.
Ezt néhány nap mulva a császár
által saját kezűleg írt levél kö-
vette, aki báró Edelsheimet a Bu-
dapest környékén tartandó par-
force rókavadászatra hívta meg. A
kegyelmes ur beszélté aztán ne-
kem, hogy a királyi rókavadászta
tokon egy feltűnő elegáns, vörös
frakkos rókavadász-öltözetben
megjelent elegáns szép fiatal nő
keltett óriás feltűnést, aki közvet-
lenül mindig a császár közelében
volt. Bemutatta magát ő is e szép
hölgynek és megtudta, hogy az
özv. báró Vecsera Mária, a ké-
sőbb szerepelt szépséges Ve-
csera Mária édesanyja, aki az
osztrák-magyar monarchia váro-
mányosával, Rudolf trónörökös-
sel 1889-ik évben, a mayerlingi
véres tragédiát játszotta le.

**Nagy
őszai vásár
az
ORIENT
divatáruházban**

ARAD,
Bulev. Regina Maria 16.
(Salacz-uca sarok.)

- 1 m. 140 cm. széles gyapju Velour kabátkelme Lej 375.—
- 1 m. 140 cm. széles divat csikos Velour ... Lej 425.—
- 1 m. 140 cm. széles tiszta gyapju női ruha kelme Lej 350.—
- 1 m. 150 cm. széles sötét-kék gyapju szövet Lej 550.—
- 1 m. 140 cm. széles Cara-cül plüsch ... Lej 450.—
- 1 m. selyem marocain Lej 325.—
- 1 m. mintás liberty belés Lej 60.—
- 1 m. cérna zephir ... Lej 38.—
- 1 m. mosó delain ... Lej 23.—
- 1 pár fátjol harisnya Lej 98.—
- 1 m. 150 cm. széles tiszta gyapju futószőnyeg Lej 275.—

Valódi angol velourok, szillpiüschök kabátra, Velour chifonok, férfi ruha szövetek állandó nagy raktára. Mélyen leszállított árak!!

Mintákat vidékre ingyen és bérmentve küld.

Ha olcsó és praktikus
alkalmi ajándékot akar beszerezni, úgy forduljon Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-uca), 1. emelet jobb alá. 1000

SAKK

Rovatvezető: Dr. Janny Géza

A győri nemzetközi mesterver-
seny dr. Nagy Géza meglepetéssze-
rű győzelmével végződött. Dr.
Nagy tiz-tizenöt évvel ezelőtt egyike
volt Budapest legjobb játékosainak
és a dicstelen véget ért Sakk-otthon
vegyes versenyén harmadik díjas is
lett. A háboru óta nem igen sakk-
zott komolyan, miért is annál csodá-
latosabb, hogy állandó gyakorlati
rendelkező mestereket, mint Maró-
czy, Vajda, Przepiorka, a két Stei-
ner, stb. sikerült maga mögött
hagynia.

A négyszáz oldalra tervezett tor-
nakönyv két első íve már elhagyta
a sajtót. Megrendelhető Chalupetzky
Ferencnél Győrött. Elővételi ára
100.000 korona volt, mely lehet,
hogy a megjelenés után emelkedni
fog.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Szőrmebundák
készen és rendelésre
kaphatók

Joanovits Antal szücs
Arad, Bulev. Regina Maria 9.
(Neuman-ház.) Alapítva 1882.

NYILTÉR.
E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Szigeti Oszkár valamint gyer-
mekei **Magda** és **Lili** fájdalomtól
megtört szívvel jelentik, hogy a leg-
jobb feleség, anya és rokon

Szigeti Oszkárné
szül. **Bickel Ilonka**

f. hó 3-án este 6 órakor életének
33-ik s legboldogabb házasságának
13-ik évében hosszas szenvedés után
jobblétre szenderült.

Megboldogult drága halottat f. hó
5-én d. e. 11 órakor kísérik Aradon
a Str. Cogalniceanu (Mikes Kelemen-
ucca) 34-36. sz. alatti gyászházból
az aradi izr. sírkertbe örök nyuga-
lomra.

**Pihenése esendes, emléke
örök legyen!**

Arad, 1924. október hó 4-én.

Bickel József apa, Spitzer Adolf és
neje szül. Strausz Teréz apósa és
anyósa. Varga D. Dánielné szül.
Bickel Irma, Bickel Béla, Marmorstein
Józsefné szül. Bickel Erzsébet, Bickel
Jenő testvérei. Szigeti Jenő és neje
szül. Neuhausz Ilonka, Szigeti Károly
és neje szül. Wiener Józsa, Szigeti
Gyula, Varga D. Dániel, Marmorstein
József, Bickel Béláné szül. Mészáros
Erzsébet sógorai és sógornői. 5660

Ügynökök
férfiak és nők, magas fizetéssel, óva-
dék mellett felvétetnek. Jelentkezés csak
vasárnap. BRAUN Arad, Calea Banatului 3,
II., (Asztalos S.-u.) 09715

Aradon, a főuton kiválóan alkal-
mas több he-
lyiséből álló **iroda**
kiadó. Érdeklődők ad-
ják le címüket
az Aradi Közlöny kiadóhivatal-
ban

KOPROL *fióshajók*

Női ruhák, costumok, köppenyeik leány és fiú ruhák legszebb kivitelben pontosan készülnék hozott és raktáron lévő szövetekből. — Kész gyermekruhák és kabátok raktáron!

Deutsch Anna

női és gyermek ruháizletében
Arad, Str. Alexandrii.

Apró hirdetések.

Ellátás.

ISKOLASLEANYOKAT teljes ellátásra elfogadok. Ebédkosztot adok uriembereknek. Arad, Bulev. Regele Ferdinand 16. földszint balra. 5680

Lakás.

KÜLÖNBÉJÁRATU szobát, lehetőleg teljes ellátással Piata Mihai Viteazul közelében keresek. Ajánlatok „Fiatal mérnök” jellegre Löbl hírlaprodába Arad, küldendők. 5652

Ingatlan.

ELADÓ SZABADKÉZBŐL és azonnal átvehető 85 kat. hold szántóföld gazdasági felszereléssel, tanyaépületekkel, az országút mentén. Lugojtól 7 klm. Cim: Sima Aurel főszemléző Bálinc (Krassó-Szörény m.) 5623

MICALACÁ-NOUN (Ujmikelakán) házak és háztelkek eladók. Cim Pálmai ügynökség Micalaca-Nou (Ujmikelaka.) 5682

ARAD, külvárosi magánház háromszobás, zárt folyosós lakással, kerttel, november elsejére bérbeadó. Bővebbet Wallinger hirdetőjében Arad. 15.097

BÉRHAZAK, magánházak, üzletházak, elfoglalható 3-6 szobás lakásokkal 150 ezer lejtől 3 millió lejtig eladásra állandóan előjegyezve Haász Albert irodájában Arad, Strada Románului (Zrinyi-ucca) 5, 16.528

VILLASZERŰ magánház 3 szobás lakással 280.000 lej, egy 4 lakásos kisebb bérház 150.000 lej és egy üvegkereskedésnek igen alkalmas főúcai üzlethelyiség sürgősen eladó. Boross-ügynökségnél Arad, Strada Consistorului No. 9. (volt Bathány-ucca.) 5668

MAGÁNHÁZ, két uccai szoba mellékhelyiségekkel, gyümölcsös kert szőlővel eladó. Arad, Strada Teodor Serb (Török Gábor-ucca) 19. 5636

ARAD, Strada Buciumului (Lehel-ucca) 17. számú ház, kerthelyiség, villanyberendezéssel és azonnal elfoglalható 3 szobás lakással elköltözés miatt eladó. 5648

SZÉP HÁZ 4 szobás, elfoglalható lakással, mellékkel, kerttel, eladó. Arad, Strada Vicentiu Babes (Kiss Ernő-ucca) 8. 5647

EGY fél ház, fél kert, fél udvar, korcsma lakással eladó, azonnal átvehető. Cim Arad, Calea 6. Vánatorului (Kürtösi-ut) 114. 5673

260 □-öles szép fekvésű háztelek eladó. Arad, Str. Corabiei (Hajó-u) 44.

Különféle.

KITŰNŐ gyógyhaskötőket és csipőfüzűket készítek Horváthné, Arad, Piata Catedraiei 6. 4613

SIRIAN (Világoson) a Főtéren 2 nagy borpince 650 hl. hordóval kiadó és egy 63 Htt-es hordó eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5672

BLÁSORANGU HAZIKOSZT kapható egy inteuigens családnál. Calos Bihorulul 2-4-6. (volt Nagyváradi-ut) sarkán, Schvarcz-ház, olesó áron. Ugyanott egy zongora is kibérelhető. 2000

Apróhirdetések folytatása a 12-ik oldalon

Szörme jutányosan Z. Joanovits Teréz szücs kapható. Atalakítást olesón vállal Arad, Strada Moctoni 14. (Oroy-u.)

Vashordó

200 l. irtartalommal, festett, teljesen új, masszív gördülő gyűrű és végabronccsal nagyobb mennyiségben jutányos áron eladó. Rudolf Mosse 7025 Oxigén-gyár Arad. Telef. 505.

raktárhelyiség

Aradon, a főuton tüzifa, építőanyag árusítására azonnal, üzlethelyiségek májusra kiadók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5616

WEISZ LIPÓT fotószalonja, Arad, Str. Bratianu 12. (Weitzer J.-ucca 10.) Gyermek portraik és interieur-felvételek a legszebb kivitelben eszközöltenek.

Alkalmi ajánlat!!

Magánház 4 szobás lakással 260.000.— lej. — 3 szobás magánház 200.000.— lej. — 2 szobás 150.000.— és 160.000.— lejtért. — Bérház modern emeletes urilakással belvárosban áron alul, főtér mentén és a főtéren számos magán- és emeletes bérházak üzletekkel. — Emeletes sarokház 480.000.— lejtért eladók. Argusnál Arad, Str. Eminescu 1.

Pályázat.

A siriai (világosi) róm. kath. egyház pályázatot hirdet kantori állásra. Javadalmazása: 2000 lej törzsfizetés, 10.000 lej drágasági pótlék és mintegy 5000 lej stóla. Kantori képesítésről és eddigi szolgálati évekről bizonyítvány felmutatandó. A pályázati határidő 1. 6. október 20. Felvilágosításokat ad a helyi plébánia. 5669 Hegyközség elnöksége.

Szőnyegek, sezlontakarók, asztal-ágygarnitúrák a legjutányosabban beszerezhetők: Lisssem Sándor confeció és nődivat üzletében Arad Piata A. lanca (Szabadság-tér) 2

Erdélyi Élet

minden szombaton szenzációs tartalommal jelenik meg. Állandó politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági közlemények a legjobb írók és újságírók közreműködésével. Olvassa és terjessze!

Golyós csapágy

automobilok, rosták, Máv. cséplőgépek részére és mindenféle ipari gépeket javít. PESCHL, különleges szaküzem BUCUREST, Str. Gen. Berthelot 29.

KÉSZ RÓKA-BOÁK a legszebb kivitelben KAPHATÓK ZAGONNYI Str. Consistorului (Bathány-u.) Ugyanott átalakítások, ezörmefeszűcsüzletében Arad, tés legolcsóbb árban eszközölnöök.

A BERNDORFI ALPACCA és **ALPACCA-EZUST** **EVŐESZKÖZÖK** és ASZTALI KÉSZLETEK A LEGJOBBAK. KAPHATÓ minden szakmabeli üzletben. Főraktár: „ALBINA”. Fabrica de ARGINTARIE-BERNDORF S. A. BUCURESTI, Str. C. A. Rosetti No. 3. NAGY VÁLASZTÉK CHINAEZÜST ÁRUKBAN. Berndorfi TISZTA-NICKEL főzőedények. — Ezüstözések és javítások szakszerű elkészítése.

Tenisz flanel	37	lejtől feljebb
Divat flanellek	49	" "
Doubl flanellek	88	" "
Sima gyapju flanel	79	" "
Gyapju szövetek intézeti ruháknak	185	" "
Strappa szövetek férfi öltönyre	175	" "
Spricelt angol szövetek	290	" "
Velour kelmék női kabátra	895	" "
Covercost costum és kabátra	295	" "
Double kelmék férfi kabátra	450	" "
Divatosikos alj-kelmék	115	" "
Divatosikos alj-kelmék tiszta gyapju	165	" "
Mintás Liberty kabátbélésnek	82	" "
Kockás saálkendők	145	" "
" " Hymalay	225	" "

és még sok itt fel nem sorolt cikkeik fel-tűnő olesó árban **DEUTSCH** divatruházában Arad, Str. Mețianu (Fer-ray-u.) 7. (Lukácsy-ház) 5617

„Hermes” 13.002. 5643 Gyakorlott **KÖTŐK és KÖTŐNÖK** minden időben, jó javadalmazásu foglalkozást találnak **M. VOGELSANG** kötött sportcikkék gyárában **SIBIU (NAGYSZEBEN.)**

Földművelésügyi miniszterium engedélye alapján **Lucerna- és lóheremagot** minden mennyiségben **vásárol** „Mezőgazdák” Kereskedelmi Részvénytársaság Aradon. 5483

ORBÁN ISTVÁN műbutorgyára Arad, Piata Stefan Cel Mare (Béla-tér) 16. sz. Legolcsóbb butorbeszerzési forrás. — Készít a legjobb kivitelben eredeti művészi tervek után háló, ebédli, uri, leány, gyermekszobákat, bank ésszállodaberendezéseket. — Rudolf Mosse 7018

Menyasszonyi fényképeket a legszebb kivitelben készít Bornstein photo-salon ARAD. (uj Neuman-ház.)

Női fehérneműek egyszerűtől a legfinomabbig dus választékban. Monogramozást, előnyomtatást a legmodernebb kivitelben készít. Fehérnemű készitást hozott anyagból is vállalunk. **M. Fischer** fehérnemű üzletében Arad. (Minorita-palota).

Művészi fénykép felvételek. -: Aquarellek és **Steinitzer Dezső** fotó műintézete
nagyítások a legszebb kivitelben eszközöltetnek ARAD, Bul. Regina Maria 20.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetési ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kivánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig veszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Levelezés.

INTELLIGENS fiatal oriaszony egy idősebb uricember barátságát keresi, ki őt anyagiilag támogatná. Leveleket „Kék szemű” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 5638

ELVÁLT nő bőkezű támogatót keres. Leveleket „Elvált” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 5634

MELYIK élteesebb, jómódu ur segítene ki pár ezer lejjel egy feltűnően csinos, fess urinőt 15-ére. Leveleket „Fess urinő” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5613

Házasság.

INTELLIGENS, 40 éves nő, saját házzal, berendezett lakással, férjhez menne intelligens iparoshoz. Leveleket „Megértés” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5635

Alkalmazás.

ÉRETTSÉGIZETT gyakornokot felvesz Rudolf Mosse (Sándor hírlapirodában) Arad. 10.131

FIZETŐ és tanulóleányok fehérnemű varráshoz felvétetnek. Kozsineknek Arad, Str. Brancovici (Lázár V.-ucca) 1. 5632

PAPIRSZAKMÁBAN jártas kiszolgálóleányt keresünk. Cim Sándor hírlapirodában Arad. 10.131

PERFECT szakácsnő állást keres, esetleg kisegítőnek menne. Cim: Berger Albertné, Műrész (Zeigmondháza) 47. sz. 5653

FIZETŐ és tanulóleányok azonnal felvétetnek Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 13. II. em. 5651

INTELLIGENS, fiatal urinő bizalmi állást keres óvadékkal, házvezetőnőnek, betegápoláshoz, vagy gyermekek mellé, menne. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5645

URHÁZAKHOZ ajánlkozom, gyermekek mellé Cim Arad, Str. Remus 22. 5649

FIATAL detailista segédet teljes ellátással azonnalra keresek. Wittenberger útszerület Arad, vagongyár mellett. 10.131

ÖNÁLLÓ varró és tanulóleányok azonnalra felvétetnek Trébits-szalón Arad, Strada Alexandri (Salacz-ucca.) Ugyanott gyermek mellé egy leány felvétetik. 10.131

IRODAKISASSZONYT kezdőt, ügyeset, lehetőleg románul-németül tudót felvesszünk. Schönberger és Grünstein cég Arad, Bul. Regele Ferdinand 21. 10.131

IRODAI gyakornok felvétetik Färber Lajosnál Arad, Bulev. Regele Ferdinand 20. 10.131

FIATAL házaspárhoz perfect szakácsnő és szobaleány felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 10.131

ARAD, Bulev. General Dragalina No. 4. alatt házmester felvétetik, ki az iroda takarítást is ellátni köteles. 5674

MÉRLEGKÉPES könyvelő, perfect magyar-német levelező, fordító, napi 2-3 órai munkára ajánlkozok. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5677

ÜGYES mindenest keresek. Cim Tuicra Bénes Arad, Str. George Ionescu 18. Jelentkezés délután 3 órakor. 5664

HÁZMESTERPÁR, gyermektelen, az asszony takarítson, lakás, fűtés, világítás és fűtés mellett felvétetik. Bővebbet Haász hirdető iroda Arad, Str. Románului (Zrínyi-ucca) 5. 16.528

KISZOLGÁLÓ LEÁNY felvétetik Max Molnár & Co. papírüzlet Arad, Strada Bratiamu. 5666

LABORATORIUMSZOLGA (nő) felvétetik. Állami laboratorium Arad, Strada Vulcan (Kazinczy-ucca.) 15.097

ORVOSI RENDELŐBÉ egy kisasszony és egy inas felvétetik. Jelentkezni reggel 8-10 Dr. Erdősnél Arad, Str. Eminescu 6. 5678

JÓHÁZBÓL való fiu tanulónak felvétetik Neu Adolt fűszer- és vasüzletében Sebis (Borossebes.) 5532

ÜGYES kiszolgáló leány, vagy borfiu, ugyanott szakácsnő felvétetik. Arany kerék vendéglő Arad. 5626

GÉPÉSZ, bármilyen üzemet vállal. Több évi gyakorlattal. Kiss Imre villamos állomás raktárnoka Arad. 5627

Üzletek.

MICALACA-NOU (Ujmikolakan) egy fűszerüzlet italméréssel, trafikál, hozzátartozó lakással eladó. Cim: fűt 31. 5683

BELVÁROSBAN egy 1/10 motorral, transzmisszióval felszerelt műhely azonnal átadó. Cim Wallinger-irodában Arad. 15097

FÜSZERÜZLET, főútvonalon, 30 éve fennálló, kitűnő forgalmu, ital és trafikjoggal, visszavonulás miatt 40.000 lejért eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5656

FÜSZERÜZLET kisebb lakással eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 700

ALKALMI VÉTEL! Aradon a városban több buza magazin és kész gyárak eladóik a vasúti sínpar mellett, ugyszintén több fűszerüzlet és vendéglő lakással a város legjobb és legforgalmasabb utcáin, kész női szalon a főútvonalon, teljesen berendezve eladó. Flora-iroda Arad, Bulev. Regina Maria No. 10. 5646

VILÁGOS szuterén azonnal kiadó a főpostával szemben. Értekezni Arad, Str. Consistorului 29. 5644

SZABÓMŰHELY teljes felszereléssel, próbateremmel és varrószobával együtt a város középpontjában, azonnal bérbeadó. Reflektánsok adják le címüket „La kás” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 5575

Vétel és eladás.

EGY jókarban levő férfi szabógép eladó. Arad, Strada Ioan Weitzer (Vas-ucca) 2. szám. 5681

NÉGY család gazdagon beteleltetett méh eladó. Arad, Strada Petru Rareș 80. sz. Mosotzy-telep. 5679

FEHÉR gyermekágy, cselédágy, fali tükör, eladó. Arad, Strada Ciontea (Pöntenberg-ucca) 16. szám. 5641

FÉRFIÖLTÖNYÖK, télikabát, nagy tükör márványasztallal, eladó. Arad, Bul. Gen. Dragalina (Apponyi-körut) 4. 5633

SINGER nagy varrógép eladó. Arad, Bulev. Dragalina 30. szám. 5654

ELSŐRENĐŰ PIANINO olcsón eladó. Arad, Str. Mărășesti 32. 5667

ELADÓ egy Berchstein zongora és több butordarab. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5663

SERTÉSHIZLÁLÁSRA ostya hulladék eladó. Gábor Miklós Arad, Str. Cuza Vodă 1. 5659

VILLANYMOTOR 2 fázisu, 5.5 HP. Ganzgyártmányu, eladó. Altmann Arad, Bul. Reg. Ferdinand 44. 5655

KÖLTÖZÉS miatt az összes textil és divat árak olcsón kiadásitnak. Posch áruház Arad. 5657

NŐI kalapok legolcsóbban Poschnál kaphatók. 5658

SZŐNYEGSZÖVŐ állvány, középnyomásu, 800lejtért eladó. Arad, Calea Radnei (Radnai-ut) 72. 5670

JÓKARBAN levő modern gyermekkocsi jutányosan eladó. Arad, Piata Luptei (Szent Péter-tér) 5. 5675

HASZNÁLT boroshordók eladók. Arad, Strada Virginia Hotáran (Erzsébet-ucca) végén Némethnél. 5671

GUMMIBÉLYEGZÖKET megrendelés napján szállítunk. „Perfect” műintézet, bélyeggyár, dombormű-nyomda Arad. 15.062

PIANINO, hárfá pedálos, palisander bécsi gyártmány eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5662

CSEREPET, Hódifarkut, vagonvételekben ajánl olcsón Koncz Lajos, cseréptéglagyáros Pecica. 5487

ÓCSKA, elhasznált Copier-könyvet, fluss-papírt veszünk. „Perfect” Arad, Str. Eminescu. 5596

SZÉPIRODALMI könyveket és könyvtárakat minden nyelvben vesz Max Molnár & Co. Arad, a főpostával szemben, saroküzlet. 5282

BIZOMANYBA VESZÉK complete szoba-berendezéseket, butorokat darabszámba, szőnyeget, ezüst, mü, antik, bronz és disztárgyakat, ékszerket, festményeket, fehérneműket, szőrméket stb. — Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca.) I. em. jobb. 1000

EGY használt városi bunda zsanett bélyes eladó. Megtekinthető Engelhardt szücsnél Arad, Str. Eminescu. 15.097

ALKALMI VÉTEL! Gyönyörű topolyagyóker hátszobák és amerikai rendszerű fekete könyvszekrények, vadonatúj állapotban eladók. Antiqua Arad, Piata Mihai Viteazul No. 9. 5584

DOMBORNOMÁSU névjegyek, levélpapírok minden papírüzletben beszerezhetők. 4352

GYERMEKKOCSI eladó. Arad, új Neuman-ház házfelügyelőnél. 5628

OLCSÓN kapható 12 személyes ezüst evőeszköz, Biedermayer szalon, antik szekrény, interziás consol-tükör, könyv szekrények, íróasztalok, trimo, szekrények, jotelek, háló- és szalon berendezés, bőrgarnitúra, 12 személyes étkező servise, barokstüli esztendő, tükörkabatok, scheslon, szőnyegek, festmények, disztárgyak, antik török schálak, kézimunka ágyterítő, gramofon, stb. Arad, Strada Consistorului (Batthyány-ucca) 12. I. em. jobb alatt. 1000

NYERS borkövet vesz from Arnold Arad, Strada G. Alexandrescu (Bercsenyi Miklós-ucca) 39. 1608

KEVESET használt italméresi berendezés eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5625

VESZÉK könyvtárakat, hangjegyeket bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyvkereskedése, 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad, Teferor 385. 591

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyabecsuált közönség szives tudomására hozni, hogy Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-u.) 1. sz. alatt a mai napon

fehérnemű

varrodát nyitottam,

hol mindennemű fehérneműket varrását felelősség és szolid árak mellett vállalom. — Tisztelettel:

Kozsinek Eleménné.

I. Hagyák bádogosmühelye

Arad, Str. Metianu és Baritiu (Forray- és Rákóczi-u.) sarok, a legszolidabb árak mellett vállal bármilyen bádogos munkát.

Reithoffer-féle gummikabátok érkeztek!

Gummi kabát Lej 960.—
Fregoli gummikabát Lej 2250.—
Férfi öltöny Lej 1650.—
Férfi raglán Lej 2450.—
Börkabát Lej 3850.—

Muzsaj József

férfi-, fiu- és gyermekruha telepe
Arad—Nagyvárad. 5676

Férfi és női szövetek a legolcsóbban

WEISZ ARMIN

div. táruházában szerezhetők be.
ARAD, Piata A. Iancu 18. (Szabadság-tér.)

Rudolf Mosse 7006.

ŐSZI CIPŐ

ujdonságok
nagy választékban
APPONYI
Testvéreknél,
ARAD.

Uj! Női divat-salon. Uj!

Özv. Babócsné-Obláth Margit értesíti a nb. hölgyközönséget, hogy Str. Moise Nicoara 13. sz. (Petőfi-ucca) lakásán 5564

női divat-salont nyitott.

Miután sikerült egy oly elsőrendű munkaerőt nyernie, ki párisi és budapesti nagy salonokban nyerte kiképzését, a legkényesebb igényeknek megfelelően készít mindennemű angol és francia munkát.

Pontos munka!

Jutányos árak!

Feltűnően Ujabb küldemények érkeztek a legujabb olcsó árak! Őszi és téli felöltő és ruha ujdonságokban:

PLESZ

központi női és gyermekfelöltő nagyáruházába ARAD, a színház hátsó bejáratával szemben.

Kérem a címre figyelni!!! 5671